

La ROC -que aglutina entitats molt diverses i heterogènies, fins i tot amb criteris quasi divergents, però que totes elles tenen uns evidents denominadors comuns: país i cant coral- pot justificar la seva gestió, entre d'altres, amb les realitzacions següents:

- Haver ajudat a mantenir i a donar consciència de comunitat entre els cantaires i les entitats.
- Haver facilitat i promogut (no gaire sovint, però), alguns contactes personals i d'entitats.
- Haver establert uns fitxers i unes llistes d'entitats corals.
- Haver-hi mantingut una relació més o menys directe.
- Haver publicat, amb més o menys regularitat, una revista, però que fa massa exclusivament una sola persona, que potser no respon a allò que caldria, i que, de totes maneres, no s'acaba de veure quin to hauria d'agafar.
- Haver establert un programa comú anual, que malgrat la falta de col·laboració i d'apoi amb què l'han rebut uns quants -principalment i paradoxalment, del mateix Equip-, hi ha proves evidents que moltes entitats l'han adoptat (només cal consultar programes i recordar-se del dinar del Palau Nacional) i que, segons confessió pròpia, per a moltes d'elles ha estat una veritable ajuda.
- Haver organitzat l'Aplec Millet, que, malgrat alguns defectes, va anar molt bé i que, sobretot, va demostrar que no és massa difícil organitzar coses més o menys semblants, i que no hi hauria necessitat de sentir-se lligat a la pura i estèril imitació del passat (sense que això no vulgui dir que no hem de recordar-nos-en amb noble orgull i que no hem d'aprofitar-nos de moltes de les seves ensenyances) i que podrien adoptar-se criteris i estructures més actuals i vives.

Si pels motius que sigui no es pot pensar en aprofundir l'acció de la ROC (l'oposició presentada, per exemple, al tema dels cursos de direcció sembla demostrar-ho), cal saber acceptar la realitat i mantenir-se, al menys, en el camí fins ara seguit.

Ara bé, en aquest cas és extremadament urgent que es vagi a la renovació quasi massiva de l'Equip -principalment pel que es refereix als directores-, a fi d'evitar el perill de l'immobilisme i perquè l'única manera com una mateixa feina, realitzada per gent diferent, agafi al menys un altre matís. Aquesta renovació, a més, faria que noves entitats (les que representessin els nous membres elegits) es sentissin més directament lligades amb la marxa general de la ROC, com a "federació" i com a revista.

La Germanor es basava, primordialment, en la forta, indiscutida i indiscutible personalitat de Lluís Millet i en el paper capdavanter de l'Orfeó Català, i en una problemàtica nacional, humana i musical, molt estretament lligada amb aquells moments històrics, ja passats.

Avui, aquests factors han canviat radicalment, i alguns d'ells ja no tenen vigència. Tampoc la problemàtica humana, tan complexa i diversa, pot servir com a nexa d'unió.

Així doncs, sembla que la ROC només pot basar-se en uns aspectes nacionals i musicals, si bé idèntics en llurs principis als de llavors, també molt diferents en llur exteriorització i formulació.

I com que de la problemàtica nacional no se'n pot fer bandera i només ha de ser el resultat de l'existència mateixa de la ROC i de la consciència de comunitat espiritual i cultural que ella ajudi a mantenir i, fins i tot, a crear, això vol dir que si es vol anar endavant (i no anar endavant vol dir retrocedir) s'hauria d'accentuar al màxim tot allò que fes referència als aspectes musicals, punt comú i bàsic de tota la nostra obra i acció.

Pràcticament això ja quedava planejat així en la ponència presentada (juliol, 1960) per l'extingida Comissió Tècnica del Secretariat, i en el temari de l'ordre del dia de la reunió de directors (març 1965) convocada per la comissió de cinc directors elegits per a portar endavant la ROC, quan, en una assemblea general (febrer 1965), es va decidir i aprovar la seva reestructuració.

Però cap d'aquests propòsits, per raons molt diferents i que no val la pena de recordar, no s'han portat a terme. Així doncs, potser no caldria inventar res de nou i n'hi hauria prou reestudiant aquells propòsits i veure quins es poden posar en marxa.

Si veritablement es creu convenient i factible fer quelcom més d'allò que fins ara s'ha fet, sembla que l'únic camí possible és aprofundir en aquest terreny tècnic musical.

Cal pensar, a més, que sols en ocasions extraordinàries (o a través de la pròpia revista, si es reestructurés), la ROC pot influenciar directament sobre els cantaires; la seva acció principal ha de ser sobre els directors, que, a fi de comptes (i, en alguns casos, amb l'ajuda dels directius), són els qui donen caràcter i personalitat a les pròpies entitats.

Alguns d'aquests problemes bàsics per a una possible segona etapa de la ROC (si es creu convenient iniciar-la), podrien ser:

- Problema de directors: contactes, seminaris, intercanvis, cursets d'iniciació i de perfeccionament, reclutament ...
- Problema de cantaires: formació tècnica i cultural, joventut, desenvolupament de vocacions a la direcció, participació a l'esperit de la ROC ...
- Problema de repertori: revisió i crítica de l'actual, suggeriments, consells sobre interpretació, promoure noves composicions, difusió i edicions, programa comú de la ROC ...
- Problemes tècnics: mètodes i sistemes d'ensenyança i d'assaig, treball vocal, interpretació ...
- La revista: finalitat, contingut, col·laboradors ...
- Per altra part, i donada la dificultat real de l'assiduitat dels contactes col·lectius generals, caldria insistir sobre la necessitat dels contactes entre dues o més entitats (que, en principi, han de néixer de l'iniciativa d'elles mateixes, però que potser es podrien promoure des de la ROC), i sobre possibles Aplecs no generals (comarcals o no). I també, potser valdria la pena estudiar si es podrien estructurar unes periòdiques visites (a ser possible, que coincidissin amb un assaig) d'elements tècnics de l'Equip a totes les entitats, sense que mai no prenguessin el caràcter d'una inspecció i que poguessin portar, al si de l'Equip, el ressò directe de les necessitats, anhels i aspiracions de tothom.

Ti ajudar
Tot això - difícil i complexe, però sens dubte autènticament positiu-, només podria intentar realitzar-ho un Equip veritablement coherent i que hi estés plenament i unànimament d'acord.

I si no es creu oportú o convenient emprendre aquesta segona etapa (o si els conceptes expressats es creuen erronis), potser val més reconèixer-ho explícitament i sincerament, i limitar l'acció de la ROC a la posició actual, donant pas, en el seu Equip, a nova gent que podria aportar-hi, al menys, inèdits i interessants accents personals.

Barcelona, 20 d'octubre de 1967

Ens plau convocar-vos a la reunió de la Comissió Permanent, que tindrà lloc dijous vinent, dia 26, com sempre, al Palau. Us preguem que si no hi podeu assistir, ens aviseu vint-i-quatre hores abans.

Tal com vam quedar en l'última reunió, és absolutament necessari que en aquesta, hom fixi definitivament el redactat del projecte de temari per al "Congrés" general de directors i directius del dia 3 de desembre; per tant, cal llegir curosament l'adjunt esborrany i afegir-hi tot allò que sembli convenient. Convé recordar que es tracta, únicament, d'ajudar tots els directors i directius perquè siguin ells qui presentin -dins de cada un dels tres apartats generals- els temes que els interessin que siguin objecte de comentari col·lectiu; cal recordar, també, que en el "Congrés" tots els presents -tant si formen part de l'Equip directiu de la ROC com si no- estaran en un mateix pla d'igualtat en la conversa. En tot cas, i segons les respostes rebudes i el seu contingut, podria ser l'Equip qui estructurés l'ordre del dia definitiu del "Congrés".

Sr. Lluís Ma Millet

25.11.67

Estimat amic:

Atenent els vostres suggeriments, que molt us agraïm (s'han rebut prop de trenta respostes), hem estructurat el següent temari per a la conversa entre directors i directius del proper diumenge dia 3, al local del CICF (Via Augusta 205).

Recordem que aquesta reunió és de la màxima importància per a intercanviar impressions i experiències, opinions i preocupacions, per a estrènyer els nostres lligams, per a conèixer-nos millor, i per a traçar, de comú acord, les línies generals a les quals cal adaptar el nostre Secretariat i la nostra Revista de cara al futur.

Per a la millor organització d'aquestes converses, ens caldria que, urgentment, ens retornéssiu degudament omplert -tothom- l'adjunt butlletí.

Us saluda molt cordialment,

R. O. C.

TEMARI (3.12.67)

11 h. ... LLIGAMS D'UNIÓ

- Relacions de veïnatge i generals.
- Aplecs i intercanvis; aspectes musicals i humans.
- Concerts patrocinats per la ROC (Barcelona i comarques).
- Programació i repertori general; programa comú.

13 h. ... SOSTENIMENT I ORGANITZACIÓ

- Relació amb altres entitats i amb la ROC.
- Problemes administratius i legals.
- Problemes d'organització i econòmics.

14,30 h. DINAR

16,30 h. PROGRÉS ARTÍSTIC

- Directors: contactes, seminaris, promoció vocacional, formació.
- Cantaires: captació, incentius, formació, joventut.
- Treball tècnic: metodologies, repertori, edició de materials.

18 h. ... EL SECRETARIAT I LA REVISTA

- Línies generals d'actuació.
- Direcció: estructura, composició i designació.
- La Revista: equip redactor, col·laboradors, caràcter.
- Pròxima assemblea general.

(Nota: Al mateix local del CICF es dirà una missa a les 10 del matí.)

BUTLLETÍ A RETORNAR, AMB LA MÀXIMA URGÈNCIA, A LA REVISTA DELS ORFEONS DE CATALUNYA (Amadeu Vives, 1. Barcelona, 3).

Nom

Càrrec

Entitat

Localitat

ASSISTIRÀ A LES CONVERSES DEL DIA 3	SÍ	NO
ES QUEDARÀ A DINAR AL MATEIX LOCAL	SÍ	NO

(Preu aproximat = 150 ptes.)

Observacions

(full, 1, 7)

Respostes als possibles temes de conversa que es poden presentar en la reunió de mestres i directius convocada per al diumenge dia 3 de desembre de 1967.

I. El nostre objecte primordial: fomentar l'art coral de la nostra terra representat per la nostra escola, segons el lema de l'antiga germanor.

II. President renovable: pot ésser representant d'entitat coral o bé una personalitat dins la nostra cultura.

III. Equip directiu: compost de 6 persones inclòs el president, renovables per elecció a excepció de tres representants fixos de les entitats que avalen la revista (Orfeó de Sants, Gracienc, Català) poden ésser representants de les entitats, el president o delegat d'ell.

IV. Equip tècnic: compost de 7 persones, tres inamovibles (directors Orfeó de Sants, Gracienc, Català) i quatre renovables, amb la condició que siguin directors d'entitats corals en funcions actives.

V. La R.O.C.: ha d'aspirar a convertir-se en secretariat i constituir una personalitat jurídica independent.

VI. L'equip directiu ha d'estar al servei de l'equip tècnic amb l'exclusiva funció de servir-lo i administrar-lo segons el pensament manifestat diverses vegades per Fèlix Millet.

VII. Aplecs Comarcals: es celebraran per iniciativa pròpia de la Comarca o d'Orfeons de la Comarca i podran ésser patrocinats o impulsats per la R.O.C.

Aplecs generals: aquests que per la seva naturalesa han d'ésser molt limitats, podran ésser organitzats per la R.O.C. que admetrà iniciatives de totes les entitats corals.

VIII. Intercanvis i visites: són d'incumbència de les entitats; no de la R.O.C.

IX. Revista: ha d'obeir a les dues realitats Orfeons-Corals, dirigida per una persona aliena a les dues modalitats.

X. Programa comú: el programa comú, en els aplecs comarcals, ha de sorgir previ acord dels directors musicals de les entitats aplegades. Pot ésser diferent segons els casos

El programa comú dels aplecs generals l'ha de dictar la R.O.C. prèvia consulta amb tots els directors. No pot ésser llarg i estarà compost totalment per autors de la nostra terra. Serà dictat per cada cas concret.

XI. Contactes i Seminaris: Realitzables sempre que no siguin altra cosa que una conversa i no se'n treguin conseqüències obligatòries. Els seminaris de més de un dia els creiem irrealitzables.

XII. Cursets de direcció: creiem que la formació primordial del director ha d'ésser essencialment musical i que aquesta és una missió que cau plenament dins l'esfera del conservatori professional.

Els cursets de direcció coral poden ésser organitzats lliurement i tothom pot assistir-hi si ho creu convenient. Poden ésser patrocinats però mai organitzats per la R.O.C.

XIII. Captació i formació de cantaires: a càrrec de cada entitat en particular. No es pot admetre una escola general de cantaires on anar-ne a cercar quan es necessiten i per qui els necessita. Cadascú té el seu estil i la seva escola i aquets no es poden unificar.

XIV. Sistemes i tècniques: d'incumbència pròpia de cada director.

XV. Repertori: encara que el creiem d'incumbència pròpia de cada entitat, procurar ressucitar l'antic repertori orfeònic de qualitat i donar a conèixer i incrementar el modern amb el lema "L'ART DE CASA PER DAMUNT DE TOT".

XVI. Edicions: cal cercar i subvencionar l'editor que estigui disposat a fer amb condicions acceptables, edicions de l'antic i modern repertori orfeònic català.

XVII. Problema de joventut: atreure-la per tots els mitjans que no suposin claudicació dels principis fonamentals de les nostres entitats.

XVIII. Metodologia del assaig: la creiem d'incumbència particular, car ella, té molta elasticitat segons el subjecte que la rep i la preferència del mestre. Fixar normes ho creiem pueril.

XIX. Promoció de concerts corals a Barcelona: Molt lloable. Organitzats per la R.O.C. en els que prenguin part dos o més entitats corals.

XX. Línia històrica de la R.O.C. des de la Germanor fins a l'Aplec Lluís Millet: Creiem que no existeix lligam entre la Germanor i la R.O.C. que tan poc temps de vida porta i d'una estructura tan diferent.

CODA: en el cas de no poder harmonitzar criteris d'orfeons i corals és preferible crear dues seccions diferents dintre la R.O.C., que sempre es podran unir quant ho creguin convenient. La filiació dins cadascuna d'elles ha d'ésser completament voluntària. Llavors cal una nova estructura de la R.O.C.

25.11.67

Estimat amic:

Atenent els vostres suggeriments, que molt us agraïm (s'han rebut prop de trenta respostes), hem estructurat el següent temari per a la conversa entre directors i directius del proper diumenge dia 3, al local del CIOF (Via Augusta 205).

Recordem que aquesta reunió és de la màxima importància per a intercanviar impressions i experiències, opinions i preocupacions, per a estrènyer els nostres lligams, per a conèixer-nos millor, i per a traçar, de comú acord, les línies generals a les quals cal adaptar el nostre Secretariat i la nostra Revista de cara al futur.

Per a la millor organització d'aquestes converses, ens caldria que, urgentment, ens retornéssiu degudament omplert -tothom- l'adjunt butlletí.

Us saluda molt cordialment.

R. O. C.

TEMARI (3.12.67)

11 h. ... LLIGAMS D'UNIÓ

- Relacions de veïnatge i generals. *Generalitat, Col·laboradors...*
- Aplecs i intercanvis; aspectes musicals i humans. *Altres 3 anys.*
- Concerts patrocinats per la ROC (Barcelona i comarques).
- Programació i repertori general; programa comú. *Generalitat*

13 h. ... SOSTENIMENT I ORGANITZACIÓ

- Relació amb altres entitats i amb la ROC.
- Problemes administratius i legals.
- Problemes d'organització i econòmics.

14,30 h. DINAR

16,30 h. PROGRÉS ARTÍSTIC

- Directors: contactes, seminaris, promoció vocacional, formació.
- Cantaires: captació, incentius, formació, joventut.
- Treball tècnic: metodologies, repertori, edició de materials.

18 h. ... EL SECRETARIAT I LA REVISTA

- Línies generals d'actuació.
- Direcció: estructura, composició i designació.
- La Revista: equip redactor, col·laboradors, caràcter.
- Pròxima assemblea general.

(Nota: Al mateix local del CICF es dirà una missa a les 10 del matí.)

BUTLLETÍ A RETORNAR, AMB LA MÀXIMA URGÈNCIA, A LA REVISTA DELS ORFEONS DE CATALUNYA (Amadeu Vives, 1. Barcelona, 3).

Nom	Càrrec	Entitat	Localitat

ASSISTIRÀ A LES CONVERSES DEL DIA 3	SÍ	NO
ES QUEDARÀ A DINAR AL MATEIX LOCAL	SÍ	NO
(Preu aproximat = 150 ptes.)		

Observations

Peru, Suño - Millot - Carbané - Coll - Sánchez - Molins - Jotras -
Arenas -

Estimat amic:

Atenent els vostres suggeriments, que molt us agraïm (s'han rebut prop de trenta respostes), hem estructurat el següent temari per a la conversa entre directors i directius del proper diumenge dia 3, al local del CIOF (Via Augusta 205).

Recordem que aquesta reunió és de la màxima importància per a intercanviar impressions i experiències, opinions i preocupacions, per a estrènyer els nostres lligams, per a conèixer-nos millor, i per a traçar, de comú acord, les línies generals a les quals cal adaptar el nostre Secretariat i la nostra Revista de cara al futur.

Per a la millor organització d'aquestes converses, ens caldria que, urgentment, ens retornéssiu degudament omplert -tothom- l'adjunt butlletí.

Us saluda molt cordialment,

R. O. C.

TEMARI (3.12.67)

11 h. ... LLIGAMS D'UNIÓ

- Relacions de veïnatge i generals.
- Aplecs i intercanvis; aspectes musicals i humans.
- Concerts patrocinats per la ROC (Barcelona i comarques).
- Programació i repertori general; programa comú.

13 h. ... SOSTENIMENT I ORGANITZACIÓ

- Relació amb altres entitats i amb la ROC.
- Problemes administratius i legals.
- Problemes d'organització i econòmics.

14,30 h. DINAR

16,30 h. PROGRÉS ARTÍSTIC

- Directors: contactes, seminaris, promoció vocacional, formació.
- Cantaires: captació, incentius, formació, joventut.
- Treball tècnic: metodologies, repertori, edició de materials.

18 h. ... EL SECRETARIAT I LA REVISTA

- Línies generals d'actuació.
- Direcció: estructura, composició i designació.
- La Revista: equip redactor, col·laboradors, caràcter.
- Pròxima assemblea general.

(Nota: Al mateix local del CIOF es dirà una missa a les 10 del matí.)

BUTLLETÍ A RETORNAR, AMB LA MÀXIMA URGÈNCIA, A LA REVISTA DELS ORFEONS DE CATALUNYA (Amadeu Vives, 1. Barcelona, 3).

Nom

Càrrec

Entitat

Localitat

ASSISTIRÀ A LES CONVERSES DEL DIA 3	SÍ	NO
ES QUEDARÀ A DINAR AL MATEIX LOCAL	SÍ	NO

(Preu aproximat = 150 ptes.)

Observacions

.....

.....

.....

Crítica de la carta

1

~~La Aa.~~ El Consell Permanent de la R.O.C. no pot involucrar en la seva lletra als directors i directius tots els seus membres, que no hi estiguin conformes. Amb la presentació d'aquests personal i firmada, el cas queda solucionat. → Aquesta és la única ~~de~~ manera de veure punts de coincidència i establir "llegams d'unió"!!
altre qüestió: ~~no~~ solament és lícit d'afegir conceptes a l'edmanus ~~no s'ha de fer-ho.~~

No es pot establir un leman, suposant que aquest anés endavant en l'actual forma i presentant un afer tan important en una última hora d'una reunió en la qual alguns dels seus membres no es podien quedar. Aquest leman i la carta estaven completa.

-ment redactats abans d'aposta reunió. D'altra
manera no s'explica la influència de la reunió.

I d'estructura actual del Secretariat ataleix de manca
d'unitat no solament en el Consell Permanent sinó
en l'agrupament absolut d'unes entitats d'una manera
constitucionals que ni tenen un vell primer comitè,
tenen nous punts diferencials per no poder
actuar ^{no plenament} ~~en~~ estretament unides. La concepció
de l'obra dels orfens tal com la coneixen els milers de
característiques unetitudinàries i locals que no coincideixen
amb la de les Corals, molt diferents en la seva constitució
~~alguns fins~~ i que ni són molt respectables, ^{il·loables} no poden
formar vell comitè amb l'obra dels orfens i estructurar
per tant, el Secretariat ha d'ésser doble. No més en el
casos excepcionals poden reunir-se i funcionar-se les

Crítica de la carta

les activitats. La Reunio ha d'aber aquests principis (3)
i Corals precisament per la bona armonia
dins el Secretariat. El nexe comú d'aports dels
seccions ^{pot ésser format} ~~cal formar-lo~~ amb un reduït nombre de
persones: una de cada grup i un President ~~per part~~
~~en l'actual~~ independent que pot ésser
l'actual del Secretariat.

els Aplecs fora dels generals (que en realitat han aplecs
pocs) han de veure de contactes previs entre les entitats que
formaran part de cadascun dels grups citats (vistes, contactes
llunyanament establerts entre els directors, etc.)

El Programa comú ha de veure d'aports contactes
de les entitats que vulguin organitzar aplecs

parcial, sempre sota el Patrocinari, però araí per
iniciativa de la D.O.C. a veure que s'estableixi a més
un Consens per Benir el millor ^{programa}. Dit programa
Comitè elaciat format, a veure les circumstàncies
per composicions (màxim cinc) que ~~les~~ ^{les} ~~facilitat~~ ^{operen} que
ajun a poder ésser del repertori Comitè de les entitats que
constituïxen l'Aplic - En altre cas hauran
de Comitè a veure els Directors de dites entitats que podran
demandar ajuda, si qui cregui convenient.

El Programa Comitè des excepcions aplics
generals el delimitaria el ~~Consell Permanent~~ la
Unió tècnica del Consell Permanent previa
consulta ^{reputa} escrita amb tots els altres Directors
elaciat format al màxim per 5 abels. Les altres seran
^{per que a partir d'}
^{del C.P. hauran} ^{amb garanties} d'èsser del repertori
^{del programa}

interpretades individualment per persones
amistants i a la nova elecció. ~~mentre~~ ⁵ Seria convenient
la comunicació de les resolucions al Consell qui
podria demanar de veure-les i li semblaria que la Definitat
Artística de l'Esplec en pot trobar.

La Revista ha de respondre a la nova estructura
del Secretariat, en la forma de qui ja havem parlat.

Propis artístics entitats

Els Consells no poden ésser organitzats per la R.R.C.
Migre ^{l'exemple tècnic} dins d'ella hi trobem diverses tendències, a més o menys
des. Cadascun, cada entitat i cadascuna entitat a més o menys

convenientment poder organitzar l'ens⁶
esta al Patrocinat de la R.O.C., car d'ella en
són membres, mai-bata la seva responsabilitat
técnica.

No hi ha inconvenient per als cançons segons a amb a l'any
unanimi i es compleixen aquestes condicions.
com sembla abundant per la R.O.C. així com
escola de cantaires. Aquesta ha de dependre
esclarament de cada una de les entitats
refors el sistema o possibilitats que ella
ella creui o tingui. Hi ha, nostre pot admetre
que una altra persona per competent que
bequi doni l'encarregat als seus cantaires
~~et ens i donat~~

"
~~No podem fer apuntes de domini" que
la metodologia de l'ens. Els directes, començ~~

ja saben la que han d'emprar

(7)

No es poder establir sistemàticament la "Metodologia"
de l'anàlisi. Aquesta varia enormement segons les
circumstàncies artístiques en que es desenvolupa
el chor.

III No dictaminem sobre de com han d'esser les
junts directives de les nostres entitats. Cadascuna
legalment constituïda es deu a ella
uns estatuts i Reglament. Seria absurd
en aquest ^{plec} instituir una modificació

Observacions al 20 Octubre

1

Presentar els temes encara que sigui per suggerència i en nom de la R.O.C. és una ~~espècie~~ coacció.
No és coacció que cadascun dels seus membres, tota la seva responsabilitat personal, ^{firmada} presenti els temes que li placi. D'aquesta manera, i uns d'altres, estaria amb igualtat amb els altres membres de la R.O.C. (membres i directius) que no ^{el} promouen part del Consell Permanent. ~~l'augment~~
Congrés no podria manca de cap manera de temes. Entre els temes que particularment

2

Brevament
presentin els membres de la R. O. C. (Consell
permanent) i els que presentin directors i
directius ~~de~~ ^{que no formin part del Consell}
^{encomenent i així cap suggerència pre-establida}
Es pot ra determinar l'ordre del dia a partir
del 20 de Novembre.

ara hi com a base d'aquesta tema i que es pot pensar d'acord i des
estatuts de la federació dels oficis de Catalunya

~~Problemes sobre estructura actual. Es una estructura diplo-~~
~~tomial d'un grup d'experts i procediments no adequats~~
sobre

[altre qüestió: No relament es liuta fepi conceptes a
l'esborany, sinó modificar-los]

Resum del dia 26

~~Resum que es va fer tot seguit a l'ordre del dia~~
Estranjería de les ~~prelles de l'~~ que els temes portar
a l'hora d'anar-se'n. Aquests eren ja completament
premeditats i d'una fetx en ciclo-estil, altament
no o' haurien pogut remetre amb la premissa que
foren tancades

Ara parlo en nom ^{des d'avis} de l'alt. Riquí i anoni posament absent,
i en Antoni Coll.

(a les abreviacions) i alguns

últims

~~multitudinària~~
per nostre dispost que s'involucrin la meua
persona com a membre del Consell en la
negociació dels temes alguns dels quals són
improcedents, almenys sense aclarir

Revolgut amic: Ací van resumides les conclusions que
ceiem que es desprenen de la reunió particular
darrerament tinguda entre diversos directes d'or-
feons. ^{Us} les enviem doncs com a pauta que es pugui
servir ^{a la nostra intenció a} ~~per~~ la reunió propera del dia 3 convocada
per la R.O.C. Si no es presenten els temes corresponents
ceiem que no cal provocar-los. La nostra actuació
ha d'èsser doncs ^{en tot moment cautelosa} ferma, però ferma, pel bé dels
nostres orfeons.

La codex ha d'èsser proposada no més en cas que
estem i necessari per tal com no es pugui dir que nosaltres
provocuem una divisió. En tot cas que aquesta sigui una
conseqüència dels temes tractats. Mai però una proposició

"a priori". En l'esperança de veure'ns reunits Cap
el dia 3 us saludem amb el temps aferrant
moltíssim

Antoni Coll. a Any Juny, des d'...

Respostes als

ponibles Temes de conversa que creiem que s'haurien de desenvolupar
en la reunió de mestres i directius convocada pel ~~1967~~ diumenge, dia
3 de Desembre 1967

Fomentant

I el nostre objecte primordial: l'art coral de la nostra
terra, representat per la nostra ~~escola~~ escola.

II President. Renovable. Pot ésser representant d'entitat
coral o bé una personalitat dins la nostra cultura.

III L'equip directiu, compost de 5 persones (inclòs el President)
renovables per elecció a excepció de tres representants fixes
d'entre les entitats que avalen la Revista (Orfeo de
Sants, Orfeo Francès, Orfeo Català). Poden ser representants
d'elles el President o delegat del President.

L'Equip tècnic, compost de 7 membres, 3 inamovibles
(Directors de Orfeo Sants, Francès i Català) i 4 renovables amb la condi-

[2]
que siguin Directors ~~d'afers~~ d'entitats corals en funcions ^{polítiques}
La R.O.C. ha d'aspirar a convertir-se en "Secretariat" i

IV ~~el "Secretariat"~~ ha d'aspirar a constituir una personalitat jurídica independent.

V d'Equip ~~de~~ directiu ha d'estar al servei de l'Equip tècnic amb l'exclusiva funció de servir-lo i administrarlo, segons el plebiscament manifestat ~~va~~ diverses vegades per Felix Lluet.

VI Aplecs Comarcals: es celebraran per iniciativa pròpia i podran ésser patrocinats o impulsats per la R.O.C.

Aplecs Generals: Aquests, que per la seva naturalesa han d'ésser molt limitats, seran organitzats per la R.O.C.

que admetrà iniciatives de totes les entitats corals.

[3]

VII Intercanvis i visites : d'incumbència de les entitats
no de la R.O.C

VIII Revista : Ha d'oïen a les dues realitats : orfens - corals.
Dirigida per una persona aliena a les dues modalitats.

IX Programa Comú : El programa comú ha de sorgir
dels projectes d'afles comarcals previ acord dels directors
musicals de les entitats aplegades. Pot ser diferent,
doncs, segons els casos

El programa comú dels Afles generals ~~els~~ serà dictat
per la R.O.C. previa consulta amb tots els directors. No
pot ésser llarg, estarà compost totalment per autors de
la nostra terra, i serà dictat per cada cas concret.

I Contactes i Seminaris: Realitzables sempre que no hagin altra cosa que una conversa, ~~per~~ i no se'n treguin conseqüències obligatòries. Els seminaris de més d'un dia els creiem inrealitzables.

4 Cursos de direcció: Creiem que la formació ~~de~~ ^{de} ~~la~~ ^{la} primària del Director ha d'ésser essencialment musical, i els Cursos ~~poden ésser organitzats~~ aquesta és una unió que can plenament dins l'espera del Conservatori professional. ~~els Cursos poden ésser~~ Així i tot els cursos de direcció poden ésser organitzats lliurement, i t'athom patamits. hi hi ho creu convenient. Poden ésser patrocinats, però mai organitzats ~~pel Secretari~~ per la R.O.C.

III Captació i formació de cantaires : a canes de cada entitat en particular. Nos pot admetre una escola general de cantaires on anar-ne a crear quan es necessita i per qui els necessita. Cadascú té el seu estil i la seva escola, i aquests no es poden unificar.

IV Sistemes i tècniques : praxiologia pròpia de cada director.

V Repertori : ^{afegit} ^{promoure} ^{encara que el creem d'independència de cada entitat} Remuntar l'antic repertori ^{ofensiu} de qualitat i interès i donar a conèixer i incrementar el modern amb el lema "l'art de casa per clament de tot".

VI Edicions : cal crear i subvencionar l'editor que estigui disposat a fer aquesta obra.

Cada : En el cas de no poder organitzar
criteris entre orfeons i corals, és preferible crear
dues seccions diferents dintre la R.O.C., que sempre
es podran unir quan hom cregui convenient. La filiació
dins cadascuna d'elles ha d'ésser completament vo-
luntària. Llavors cal una nova estructura
de la R.O.C.

Suggeriments per a establir l'ordre del dia definitiu, sobre cada un dels tres temes acordats.

Barreu els punts de vista que no us interessin.
Subratlleu aquells que considereu imprescindibles.
Afegiu els que trobeu a faltar.

1) Lligams d'unió entre les entitats.

(Elements representatius de les diverses entitats, al Secretariat, al seu Equip directiu, a les reunions i assemblees, etc. - Problemes sobre l'estructura actual del Secretariat. - Altres possibles estructures. - Tipus de consell o equip directiu. - Sistemes d'elecció dels càrrecs i duració dels mateixos. - Aplecs comarcals, generals, etc. - Intercanvis i visites entre entitats. - La nostra Revista: contingut, modificacions, crítiques, etc. - Programa comú. - Estructures comarcals. - Línia històrica de la ROC, des de la Germanor fins a l'Aplec Lluís Millet. -)

2) Com impulsar el progrés artístic de les entitats.

(Contactes entre directors. - Seminaris de treball dels directors. - Promoure vocacions de directors i organitzar o patrocinar llur formació. - Cursets intensius i a llarg termini, elementals o més elevats. - Captació de cantaires. - Formació dels cantaires. - Treball vocal: sistemes i tècniques. - El repertori. - Edició de materials. - El problema de la joventut. - Metodologia de l'assaig. - Promoció de concerts patrocinats per la ROC: matinals dominicals a Barcelona. - Concursos. - Aplecs. - El programa comú. -)

3) Sosteniment material, o sigui, organització i problemes humans i socials de les entitats.

(Tipus d'entitats. - Problemes legals. - Relació, dependència i interdependència amb altres entitats locals. - Problemes de local social i de local d'assaig. - Problemes econòmics. - Quotes: cantaires, socis, protectors, etc. - Dificultats o avantatges davant la vida actual. - Juntes directives. - Responsabilitat social -quant a l'entitat- prop dels propis cantaires. - Relació amb altres entitats corals i amb la ROC. -)

Nom : Càrrec :
Entitat :

Amadeu Vives, 1
BARCELONA - 3

Barcelona, 4 de novembre de 1967

Sr. Director de l'ORFEÓ CATALÀ
CIUTAT

Estimat amic:

En preparació de la normal i anyal reunió de tots els directors i directius que acostumem celebrar durant el primer trimestre de l'any, i en la qual potser s'hauria d'estudiar una reorganització del nostre Secretariat, hem cregut convenient de convocar una prèvia reunió també general de directors i directius, per a conversar sobre la situació, finalitats, mitjans per a arribar-hi, i el futur de la nostra entitat aglutinadora. Aquesta reunió (a tall de seminari de treball i de sessió deliberativa) ha estat prevista per al diumenge dia 3 de desembre, durant tot el dia, a Barcelona (ja s'indicarà horari i lloc exacte).

No cal que us diguem l'interès enorme que pot tenir aquesta reunió per a tots nosaltres, i, per tant, l'esforç que tots hauríem de fer per tal de poder-hi assistir.

Abans d'esmentar-vos els temes que al nostre entendre haurien d'ésser l'objecte d'aquestes converses, creiem convenient de transcriure el primer article dels Estatuts de l'antiga Germanor dels Orfeons de Catalunya; així podreu veure d'on hem tret aquests temes i, al mateix temps, fins a quin punt els nostres objectius segueixen essent els d'aquella associació:

" 1) LA GERMANOR DELS ORFEONS DE CATALUNYA TÉ PER OBJECTE FOMENTAR L'ART CORAL DE LA NOSTRA TERRA, ESTABLINT LLIGAMS D'UNIÓ ENTRE LES ENTITATS QUE EL CONREEN, PROCURANT PER TOTS ELS MEDIS IMPULSAR EL SEU PROGRÉS ARTÍSTIC I EL SEU SOSTENIMENT MATERIAL, I VETLLANT PER A QUÈ SEMPRE ES MANTINGUI PUR L'IDEAL QUE LES INFORMA INSPIRAT PER L'AMOR AL CANT I A L'ESPERIT DE CATALUNYA " .

Partint d'aquest article, tan actual encara, hem cregut que la prevista conversa s'hauria de centrar sobre tres temes bàsics, als quals, naturalment, encara podria afegir-se algun altre si així ho creieu convenient.

Per altra part, a les converses del diumenge dia 3, tots hi participarem en igualtat de condicions, i els actuals membres de l'equip directiu i redactor de la ROC no hi assistiran en qualitat de tals, sinó per llur respectiva representació personal.

Els tres temes són els següents:

- 1) Lligams d'unió entre les entitats.
- 2) Com impulsar el progrés artístic de les entitats.
- 3) Sosteniment material, o sigui, organització i problemes humans i socials de les entitats.

Per tal de poder redactar l'ordre del dia definitiu del 3 de desembre, necessitaríem rebre, abans del dia 20 de novembre, els vostres suggeriments, les vostres respostes, els vostres criteris, etc., a manera de breus i concises comunicacions.

Només voldríem parlar d'allò que veritablement us interessa i preocupa, i, precisament, des dels vostres respectius punts de vista; aquesta espècie de seminari hauria d'ésser, sobretot, un positiu i fructífer canvi d'impressions i d'experiències, per a poder determinar en funció d'ell, la línia a seguir d'ara endavant pel Secretariat i per la Revista, i per a preparar com cal -d'acord amb els principis de sempre i amb la realitat actual- la pròxima assemblea.

En espera de les vostres respostes -que us agrairíem que fossin ben breus i ben concises, però molt sinceres i totalment lliures i franques- us saluda molt cordialment en nom de la ROC,

Joan Vallvé
Joan Vallvé i Creus
President

Barcelona, 4 de novembre de 1967

Sr. Director de l'ORFEO CATALÀ
CIUTAT

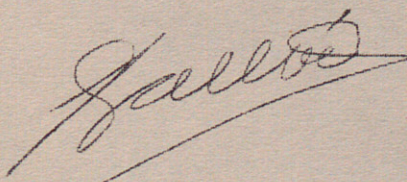
Estimat amic:

Amb l'única intenció d'ajudar-vos en la vostra tasca de donar-nos els vostres suggeriments i de redactar unes comunicacions -breus i concises- per tal que nosaltres puguem establir el definitiu ordre del dia de la conversa del dia 3 de desembre, em permeto adjuntar-vos un full en el qual, sota de l'enunciat de cada un dels tres temes centrals escollits, hi he afegit una sèrie d'enunciats (enfocaments, problemes, intents de solució, idees, punts de partida, etc.), amb el ben entès -repeteixo- que sols es tracta d'ajudar-vos en el vostre treball.

Sou vosaltres qui heu de decidir els punts de vista des dels quals l'ordre del dia ha d'enfocar cada un dels tres temes proposats, i aquest ordre del dia el redactarem d'acord amb les vostres respostes.

Per tant, us agrairia molt que em retornéssiu el full adjunt, barrant els punts de vista que no us semblin convenients, subratllant aquells que creieu imprescindible que siguin objecte de conversa, i afegint aquells que hi trobeu a faltar.

En espera de les vostres respostes, que des d'ara us agraeixo moltíssim, i amb la cordialitat de sempre, us saluda,

Joan VALLVÉ i CREUS

Observacions al Projecte Unilateral

- To que hauria d'agafar la Revista. Evidentment no han-
ria de ser producte d'una sola persona, perquè el ver-
criteri s'impura. Hi hauria d'haver, al menys, una Redacció
mixta, ~~on Orfeus~~ hi hauria d'haver, al menys, una Redacció
real i jurídica i corals (accepto amplia) hi estiguessin repre-
sentats, i la Revista hauria d'ener orfeus portant ben d'unió
no de dissonància encara que aquesta estigui amafada.

gentals, i no
no de discòrdia encara per aquesta
- Programa Comú: Ha de ser exponent d'allò que
ens uneix i no es pot imposar ni en un sentit
ni en altre. A valtes pot ser un estorb per les tasques pròpies
d'un ofici - el programa comú és que s'haurien d'establir els ofers que existeixen després
- nivell de una i enter il·luminació del parat i
per un afers criteris i estructures més actuals i vi-
ves?

2

¿En què ha consistit l'oposició presentada als
Cursos de Direcció? Ha R.O.C. com a representació de tots
discutir no els pot fer seus. Pot anunciar-los i publicar
les notes referents als matèixos. Pot inclús patrocinen-los,
però no organitzar-los.

No es pot anar a la Renovació manada de l'Equis
Cambien actualment l'equip i perquè?
Perquè es va demanar a la Renovació la continuïtat
per un any més. Gairebé seria cosa trïa. Si per can-
viar la renovació cal fer-la el mes de Maig... i cal
que tot hom hui temps per preparar-la, no en
època estival.

Cal aclarir l'últim paràgraf de la 1ª plana
més elegant per què l'ha escrit - Cal concretar i fin-
gir de l'ordre abstracte — Merryman
a l'O.C. al qual de Rolan el temps anem un li ha
dedicat, o més dedicat al
curs de l'any

2ª plana.

Rebutja una ~~alta~~ influència directa sobre els
Cantaires en quant a l'entitat i sobre els Directors.
Es punen es deuen a l'entitat que es representa.
els repous son l'leues al adoptar el criteri tècnic
municipal que es sembli millor sense
influència de ningú.

— les relacions de directors no han de servir per
imposar cap criteri. Al mateix temps no han de servir
com a base de l'o.c. ni per imposar.

— Tal com cap problema de referències d'audició
el model en obra. L'o.c. promou al llarg de
la seva història l'evolució de nous valors i obres.

problemes tècnics inclou i inclou l'entusiasme,
la nova llum d'experiència i els nous mestres molts
on d'ensenyament.

Considero una equivocació les visites a les ⁽⁴⁾
entitats quan anafem, sense vehiculi propi.

Evidentment l'actual Egrup no pot pre-
tar l'humanitat en aspectes específics

REVISTA DELS ORFEONS DE CATALUNYA

Núm. 5
Gener 1966
BARCELONA

EL PROGRAMA COMÚ

Des dels temps de l'antiga Germanor és indubtable que han existit, sempre, uns cants comuns en el repertori de totes les entitats corals catalanes; és un fet natural, lògic i desitjable, perfectament compatible amb la diferenciada personalitat i íntima essència de cada una d'elles. Aquest repertori comú, patrimoni de tots, fa sentir més estrets els lligams que tan fortament ens uneixen i, d'una manera pràctica, possibilita cordial col·laboració quan dos o més orfeons es troben.

Però com totes les coses d'aquest món, cal estructurar i sistematitzar aquest repertori. Quasi podríem dir, paradoxalment, que amb el pas del temps se'ns havia fet massa ric, massa ampli, i, ben sovint, ja no ens servia en aquell sentit pràctic esmentat. Això no vol dir, de cap de les maneres, que ningú vulgui rebutjar tot el tresor comú heretat de les glòries activitats de la Germanor, però sí que hem de saber ser realistes i buscar unes solucions concretes als problemes que molt sovint se'ns han presentat.

I això, sense més pretensions, és el que hem volgut fer amb el PROGRAMA COMÚ, iniciat amb tant d'èxit el curs passat. Si teniu ocasió de repassar programes de concerts individuals de diferents agrupacions corals, o d'actuacions conjuntes de dues o més d'elles, o d'alguns dels aplecs celebrats al llarg del curs, veureu com les cinc obres proposades el maig darrer hi apareixen amb gran freqüència. Això ens demostra que la idea era bona i que el propòsit perseguit no era difícil d'aconseguir. També sabem, i ens en sentim responsables, que gran part de l'èxit estarà en funció de l'encert en la selecció de les obres escollides; unes, ràpidament, entraran a formar part d'aquest repertori tradicional, comú a tots (algunes, escollides conscientment per sentit de lligam amb la història, ja en formaven part); d'altres — mal triades —, aviat cauran en l'oblit. Però de mica en mica, i això és el que volem, tots els orfeons de Catalunya podrem cantar, quan l'ocasió es presenti, un repertori comú, concret; petit de moment, però que cada curs anirà ampliant els seus horitzons.

Aquest problema de la selecció (calen unes cançons no massa difícils, aptes per a tothom; calen unes cançons que, al mateix temps, puguin cantar-se per un reduït nombre o per una reunió multitudinària) és el més delicat i difícil, no per falta de material, sinó, gràcies a Déu, per l'enorme abundància de repertori — vell i nou, popular i culte, original i anònim, profà i religiós — que tenim al nostre abast. En aquests moments ens sembla que la tria del darrer curs (*Amor que tens ma vida*, Pavana anònima del s. xvi; *Vine, Déu creador*, Coral de Bach; *El rústec villancet*, de J. Carner i Ll. M. Millet; *El Noi de la Mare*, la popular nadala en l'harmonització d'Ernest Cervera; i *Sóc jo, Senyor*, Espiritual negre harmonitzat per Josly) fou encertada, però ens agradaria molt poder contrarestar aquesta opinió amb la vostra.

Pel present curs (trobareu detalls i comentaris en les pàgines centrals), hem escollit dues obres de Lluís Millet (per començar a preparar les comme-

moracions del pròxim centenari del seu naixement), una sardana d'Enric Morera (ja hauríem d'haver-la escollit abans), un motet — en català — d'Enric Ribó (apte tant per a concerts com per a celebracions litúrgiques), i una cançó de Mendelssohn (seguint la línia iniciada d'incloure, cada any, en el programa comú, un gran nom de la història universal).

Cada mestre, cada cantaire dels Orfeons de Catalunya, hauria de sentir l'íntima exigència moral de collaborar, sense defallences ni excuses de cap classe, en aquest propòsit de creació d'un autèntic repertori comú. La tasca individual que es demana a cada entitat és molt petita — què són cinc cançons noves, si és que totes cinc ho són, al llarg d'un curs? —; els fruits positius que se'n pot desprendre, sabem prou bé l'enorme importància que tenen de cara als ideals comuns que tots, a la una, perseguim.

JOAN BRUDIEU

«Els Madrigals i la Missa de difunts d'en Brudieu. Transcripció i notes històriques i crítiques per Felip Pedrell i Mn. Higini Anglès», publicat l'any 1921 per l'Institut d'Estudis Catalans, segueix essent la principal font per a l'estudi de la gran personalitat del Mestre de Capella de la Seu d'Urgell. Per presentar-vos-el — dins la nostra galeria de figures de la música coral catalana —, hem resumit dos dels principals articles de Mn. Anglès, Director del Pontificio Istituto di Musica Sacra (Roma) i del Instituto Español de Musicología del C.S.I.C., i un dels més importants musicòlegs del món.

El primer document sobre En Brudieu que apareix als llibres de l'Arxiu Capitular de la Seu d'Urgell ens parla d'un tal Joan Brudieu, *cantor francès*, el qual havia passat les festes de Nadal de l'any 1538 a la ciutat d'Urgell i anava acompanyat d'altres quatre cantors. Mig any més tard trobem Joan Brudieu com a mestre de cant de la Seu d'Urgell; i res d'estrany inclou aquest fet, si atenem que en aquell temps l'intercanvi d'artistes gascons al bisbat d'Urgell era freqüentíssim. El que no sabem és de quin territori llenguadocià seria el nostre mestre; ni si vindria directament d'aquells llocs o d'algun indret de Catalunya on hagués tingut a la seva mà la cura d'algun mestratge; no sabem, tampoc, si arribaria a Urgell amb estudis musicals fermes o solament incipients. Ni menys sabem si seria laic, simplement clergue o ja sacerdot (1).

Cada any es renovaven els càrrecs dels canonges i beneficiats durant els Capítols pasquals; En Brudieu hi és reelegit els anys 1540, 1541 i 1542, i és difícil d'endevinar què li passaria a la primera meitat de l'any 1543, perquè abandonés aquella prebenda d'Urgell. Les actes capitulars únicament donen compte de l'acord que feren els canonges per a elegir un altre mestre de cant i clarament es veu que la sortida d'En Brudieu no fou pas del tot voluntària, sinó motivada per un vot de censura de la major part dels canonges. Però, pel bon nom de l'església d'Urgell,

ho serà fer avinent que l'absència d'En Brudieu fou ben curta, ja que el 28 d'octubre de 1545 succeí, a son torn, Joan Martí, i d'aquí endavant és reelegit cada any per mestre, i als Capítols pasquals de 1548 s'acorda donar-li el mestratge «ad vitam, bene serviendo», amb el salari de costum.

Tenim, doncs, en Brudieu ja definitivament a la Seu d'Urgell, fent-hi vida fixa fins l'any 1577. Aquell home senzill i amb ànima tota d'artista, viurà aquests anys endinsat al redós de la muntanya sense parar esment en la gent del pla com de la ciutat engrandida.

El mestre Brudieu, a més de tenir cura de la petita prevernia, tenia el deure de regir la capella de la Seu, composta de reduïdíssim nombre de cantors, i que en Brudieu, amb goig, veu créixer de quatre a vuit. Generalment eren preveres i beneficiats alguns d'ells: aquests cantors, alhora amb els infants de cor i l'organista, són els elements amb què compta en Brudieu per a la seva capella. No és gens petit aquest nombre si atenem que al segle XVI era limitadíssim fins a les millors catedrals. Com els altres mestres, seria aquí on Brudieu gastaria les seves energies i els seus millors entusiasmes. Aquesta petita escola seria el seu estímul animós, ja que d'ella havia de valdre's per a oir els seus propis cants.

En 1577, en Brudieu decideix demanar llicència per a retirar-se a la casa del sant Crucifix de Balaguer, on pensava lliurar-se al servei de Déu, finint santament els dies que li restessin de vida. Però pel març de 1578 trobem la seva firma com a mestre de cant als llibres de *Pagaments* de Santa Maria del Mar de Barcelona. Com s'explica la sortida sobtada de Balaguer? Tampoc no ens consta si en encarregar-se d'aquest mestratge vindria directament de Balaguer o si es trobaria ja des d'algun temps a Barcelona.

És molt interessant aquesta vinguda d'en Brudieu a Santa Maria del Mar. Aquell mestratge no desdeia de cap catedral, ja que per allí passaren els mestres i organistes més selectes de casa nostra. En Brudieu, vivint a Barcelona, tastaria l'ambient musical de la ciutat comtal, sublimat aquells dies amb la persona d'en Pere Albert Vila. Com a mestre de Santa Maria, en Brudieu estava obligat sempre «que's comanara algun responsori, o alleluia ho tracte en lo Cor», a seguir darrera els cantors *com a mestre*, i en dies que hi havia trona a l'ofici, acompanyar els ministres «per quels puga donar lo punt, ho tornar los tals si's desentonaven». Ultra tot això, estava obligat a

(1) Posteriorment s'ha pogut aclarir que En Brudieu era fill de Limoges i que cantà la seva primera Missa, a la Seu, en 1546.

ensenyar el cant polifònic i el cant pla «als beneficiats, capellans y scholans, y als dos escolans de la vicaria, absque aliquo stipendio».

En Brudieu, però, no es troba al seu centre a Barcelona, «així per no trobar-se sanitat en la marina, com encara per tenir gana de tornar servir esta Iglesia (d'Urgell)», i després d'un any i mig d'absència, retornà a la Seu, on prengué cura del mestratge de cant i on, altra vegada, és reelegit cada any.

Però l'artista excels que gusta més de viure a la muntanya aspra d'Urgell que al bell mig de les ciutats joioses, ara s'escau que fa uns dies que es troba altra vegada a la ciutat comtal, interessant-se perquè la casa H. Gotard li aprengui l'edició de *certes obres de música*. Els mestres i cantors de la metròpoli romana tostamps troben protectors il·lustres per la munificència dels quals ells sortosament poden divulgar la música llur arreu del món en edicions ben vistoses. En canvi, el mestre de la Seu d'Urgell, genial com és, amb invenció, si més no, potent com els de Roma i els d'Espanya i els de la Renaixença francesa, s'ha fet vell, ha passat tota la vida en estudis musicals, i solament quan la seva testa ja és tota blanca, pot tenir el gaudi de veure impreses algunes de les moltes obres com havia escrit. Eren dies que la cultura catalana anava a la posta, i els nostres músics, que encara sabien redreçar-se seguint les correnties de l'època més clàssica de la música polifònica, se sentien d'altra banda així dissortats. Llaor al gran mestre d'Urgell, perquè almenys en la seva vellesa, com un altre Albert Vila en la seva edat robusta, pogué surar entre els artistes catalans malauradament oblidats per sempre més pel sol fet de no poder imprimir res de la música llur!

Els seus amics del Capítol d'Urgell i alguns amadors del bell cantar l'han empès que imprimís una mica de música d'entre la molta que havia escrit; i el vell mestre n'ha pres coratgia, i ara el tenim ja enmig del treball: la impressió del seu llibre de Madrigals.

Al seu retorn a la Seu, Mn. Brudieu té ja massa anys perquè pugui complir com li pertoca amb el seu càrrec, i els canonges, escaient-se d'haver-hi vacant un dels beneficis de la Catedral, el donaren a llur mestre de cant perquè descansés en pau lliurat a la composició durant els últims anys de la seva vida.

Dolç de caràcter, de vida austera i de pietat plena, aciençat en tota llei de música, aquell artista excels morí de senectud i amb claredat de glòria a la ciutat d'Urgell, l'any 1591, potser a últims d'abril, potser a primers de maig.

Per dissort, són massa poques (setze Madrigals — alguns d'ells molt llargs i amb diverses parts, entre els quals «Els Goigs de Nostra Dona» — i la Missa de Difunts) les obres que coneixem d'en Brudieu perquè sapiguem donar les notes característiques de la personalitat artística del nostre mestre, que, ultra el geni d'art potent, per força havia de posseir una cultura musical profunda. Ell entrà en terres catalanes en veritat ben jove, però amb una certa tècnica apresada en terres de França. No podem assenyalar encara quins serien els mestres venturosos que iniciarien el jove músic en l'art dels sons dins la seva terra nadiua, però sí podem dir que aquells tractats de didacticisme musical de la nació veïna s'agermana-

rien dins l'esperit del jove mestre en trobar-se a casa nostra amb aquells altres llibres de renom mundial. Així mateix la polifonia dels mestres ibèrics ompliria tot seguit la seva taula d'estudis, fent bon parió amb la polifonia de les terres de França i d'arreu del món musical.

És clar, doncs, que les formes musicals en el nostre mestre seran les de consuetud d'aquells dies que el contrapunt ho era tot dins el camp musical. Sabem tots que aital contrapunt, per ésser bell, no podia reeixir amb la superposició de melodies híbrides; d'aquí ve la cura extremada d'en Brudieu, per tal que les línies melòdiques siguin de finesa clara. Obeint aquest principi, les seves composicions, tant si són de contrapunt imitatiu lliure o rigorós, tant si són amb contrapunt sil·làbic com florit, assoleixen una distinció en llur estructura i dolça cortesia en llur sentiment, que s'aparta una mica de la música palestriniana per sos atreviments i llibertats d'estil, i s'acosta força, en canvi, als músics de la Renaixença francesa.

Cal remarcar sobretot el llevat de cançons catalanes de la muntanya d'Urgell que traspua arreu dels seus madrigals. Aquest fet de veure com en Brudieu sabé empeltar-se del folklore de la nostra cançó popular i ens presenti aquests madrigals escrits de mà mestra, com un Jannequin, fa que hom pugui considerar en Brudieu com totalment nostre. Estudiant la seva Missa *Pro Defunctis* se'ns presenta un Brudieu ple d'optimisme i de joia gloriosa pel cel que ens espera. Comparant-la amb la de Cristóbal de Morales, hom veu tot seguit que mentre Morales sent la mort amb tota la seva cruesa i severitat, per en Brudieu la mort del just és la cosa més dolça. És per això que ell la canta amb tanta suavitat i esponjor espiritual, i que fins sap arrancar llàgrimes d'enyorament, de conhort i d'esperança.

AUSIAS MARCH

FANTASIANTE, AMOR...

Poemes musicats per JOAN BRUDIEU (Madrigal XIII)

Fantasiante, Amor a mi descobre
los grans secrets que als pus subtils amaga,
e mon jorn clar als hòmens és nit fosca,
e vise de ço que persones no tasten.
Tant en Amor l'esperit meu contempla,
que par del tot fora del cos s'aparte,
car mos desigs no són trobats en home,
sinó en tal que la carn punt no el troba.
Si fos Amor substança raonable
e que es trobàs de senyoria ceptre,
béns guardonant e punint los demèrits,
entre els mellors sols me trobara fènix;
car io tot sols desempare la mescla
de lleigs desigs qui ab los bons s'embol-
[quen;
castic no em cal, puis de assaig no em
[tempten;
la causa llur és en mi feta nulla.
Llir entre cards, lo meu voler se temprà
en ço que null amador sap lo temple;
ço fai Amor, a qui plau que io senta
sos grans tresors; sols a mi els manifesta.

ACTIVITAT ORFEÒNICA 1965-1966

SETEMBRE

- 4 Alayor, Menorca — Coral Faura (A. Pérez Simó).
- 4 Corbera Alta — Agrupació Polifònica de Vilafranca (J. A. Huguet).
- 5 Mahó, Menorca (Ajuntament) — Coral Faura (A. Pérez Simó).
- 5 Santiago de Compostela (Catedral i Hostal dels Reis Catòlics) — Orfeó Gracienc (A. Cobi Grau).
- 6 Mahó, Menorca (Teatre Principal) — Coral Faura (A. Pérez Simó).
- 10 Juncosa de les Garrigues — Orfeó Veus del Camp, de Soleràs (J. Aran).
- 11 Tortosa (Castell de la Zuda) — Orfeó Tortosí (J. Faiges).
- 14 La Granadella — Orfeó Veus del Camp, de Soleràs (J. Aran).
- 17 Barcelona (Palau) — Orfeó Gracienc (A. Pérez Simó) — IV Congrés Nacional de Medicina i Seguretat del Treball.
- 19 Tarragona (Auditori de l'Emissora de Ràdio) — Orfeó Nova Solsona (J. Blesa).
- 19 Terrassa (Emissora de Ràdio) — Coral de Ràdio Terrassa (S. Castells).
- 19 Viella — Orfeó Lleidatà (L. Virgili).
- 24 Barcelona (TVE, Miramar) — Orfeó Enric Morera (A. Coll).
- 25 Barcelona (Plaça del Rei) — Orfeó de Sants (E. Ribó) — Festes de la Mercè.
- 25 Calldetenes — Coral Canigó, de Vic (E. Anglada) — Festa Major.
- 25 Montserrat — Schola Orfeònica del Centre Catòlic de Sants (J. López Esparbé).
- 26 Barcelona (Saló del Tinell) — Orfeó Atlàntida (A. Coll) — Festes de la Mercè.
- 27 Barcelona (Liceu) — Cor de la Societat d'Amics de la Música i Orquestra Filharmònica, de Viena (K. Böhm) — «Rèquiem» de Mozart — III Festival Internacional de Música.
- 29 Barcelona (Palau) — Cor de la Societat d'Amics de la Música i Orquestra Filharmònica, de Viena (K. Böhm) — «Novena Simfonia» de Beethoven — III Festival Internacional de Música.
- 29 Molins de Rei — Orfeó Pàtria (J. López Esparbé).
- 30 Barcelona (Palau) — Cor de la Societat d'Amics de la Música, de Viena (R. Schmid) — Obres de Victoria, Bach, Schubert, Brahms i J. Strauss — III Festival Internacional de Música.

OCTUBRE

- 3 Badalona — Orfeó Badaloní (E. Itarte).
- 3 Barcelona (Vallvidrera i Poble Espanyol) — Capella de Música Burés, Cor Madrigal, Coral Cantiga, Coral Catalunya, Coral Faura, Coral Vallvidrera, Orfeó Gracienc, Orfeó Veus del Camp de Soleràs, Coral Polifònica de Sòller, Coral Preciados de Madrid, Coral San José de Pamplona, etc. — II Dia de Cant Coral.
- 4 Saragossa (El Pilar i «Aljafería») — Orfeó Gracienc (A. Pérez Simó).
- 5 Barcelona (Hostafrancs) — Orfeó Atlàntida i Orfeó Enric Morera (A. Coll).
- 6 Vic (C. Atlàntida) — Coral Canigó (E. Anglada) — Festival de la Creu Roja.
- 7 Barcelona — Orfeó Atlàntida (A. Coll).

- 8 Barcelona (Ateneu Montserrat) — Orfeó Atlàntida (A. Coll).
- 12 Sant Feliu de Guíxols — Orfeó Cants de Pàtria, de Girona (R. Sánchez).
- 16 Sant Just Desvern (Ajuntament) — Orfeó Enric Morera (A. Coll).
- 16 Terrassa (Emissora de Ràdio) — Coral de Ràdio Terrassa (S. Castells).
- 17 Barcelona (Basílica de la Mercè) — Solistes, Cor Madrigal i Orquestra de Cambra (M. Cabero) — «Stabat Mater», de J. A. Martí — Festes de la Mercè.
- 17 Terrassa (Llar de la Vellesa) — Coral de Ràdio Terrassa (S. Castells).
- 24 Vallvidrera (Vila Joana) — Orfeó Atlàntida (A. Coll).
- 27 Manresa (Teatre Conservatori) — Solistes, Orfeó Manresa i Orquestra Simfònica de Barcelona (A. Ros-Marbà) — «Missa de la Coronació» de Mozart.
- 28 Barcelona (Saló del Tinell) — Agrupación de Cámara de Pamplona (L. Morondo) — Obres de Victoria — III Festival Internacional de Música.
- 30 Perpignan (Teatre Municipal) — Coral Sant Jordi (O. Martorell).
- 31 Montpel·lier (Sala Molière) — Coral Sant Jordi (O. Martorell).

NOVEMBRE

- 14 Sant Just Desvern — Orfeó Enric Morera i Petits Cantaires (A. Coll).
- 20 Igualada (Cercle Mercantil-JJ. MM.) — Coral Sant Jordi (O. Martorell).
- 20 Terrassa (Emissora de Ràdio) — Coral de Ràdio Terrassa (S. Castells).
- 21 Badalona — Cor de Cambra de l'Orfeó Badaloní (J. M. Guillén) — «Cants al Vent».
- 21 Barcelona — Schola Orfeònica del Centre Catòlic de Sants (J. López Esparbé).
- 21 Lleida (Seu Antiga i Pavelló dels Camps Elisis) — Orfeó Balaguerí (A. Brescó), Capella Clàssica Polifònica (E. Ribó), Cor Madrigal (M. Cabero), Coral Sant Jordi (O. Martorell), Orfeó Joventut, de Bellpuig (V. Capdevila), Capella de Música Burés, de Castellbell i Vilar (F. Vila), Orfeó Manresa (A. Coll), Orfeó Veus del Camp, de Soleràs (J. Aran), Orfeó Nova Solsona (J. Blesa), Coral Canigó, de Vic (E. Anglada), Agrupació Polifònica de Vilafranca (J. A. Huguet), Coral Infantil de l'Orfeó Lleidatà (A. Virgili) i Orfeó Lleidatà (L. Virgili) — II Aplec Coral «Santa Cecília».
- 21 Sabadell — Orfeó de Sabadell (A. Cabané) — Concert de Santa Cecília.
- 21 Vic (Teatre de l'Orfeó) — Orfeó Vigatà (R. Subirachs) — 50.è Aniversari de la benedicció de la Senyera.
- 27 Sant Just Desvern — Orfeó Enric Morera (A. Coll) — «In memoriam» Enric Morera.
- 28 Barcelona (Palau) — Orfeó Català (L. M. Millet) — Centenari del mestre Enric Morera.
- 28 Barcelona (Saló del Tinell) — Capella Clàssica Polifònica (E. Ribó), Cor Ahelua (E. Gispert), Cor Madrigal (M. Cabero), Coral Antics Escolans de Montserrat (J. M. Aragonès), Coral Blanquerna (J. Canal), Coral Antiga (L. Massó), Coral Catalunya (J. M. Castelló), Coral del CEC (J. M. Parellada), Coral Faura (A. Pérez Simó), Coral Sant Jordi (O. Martorell).

- rell), Coral Xaloc (J. M. Martí) i Schola Cantorum Universitària (E. Cervera) — I Concert Commemoriatiu del XXV Aniversari de la Capella Clàssica Polifònica — Polifonies de Brudieu, Peñalosa i Cerebols.
- 30 Mataró (Basilica de Santa Maria) — Orfeó Mataroní (J. Arenas).

DESEMBRE

- 4 Barcelona (Lluïsos de Gràcia) — Solistes, Coral Cantiga i Orquestra de Cambra (L. Massó) — I Concert de gala de les Festes del CX Aniversari de l'Entitat — «Vespres Solemnes» de Mozart.
- 5 Barcelona — Orfeó Canigó (A. Cobi Grau) — Concert Extraordinari X Aniversari.
- 5 Barcelona (Universitat) — Schola Cantorum Universitària (E. Cervera) — Concert extraordinari, commemoratiu del XXV Aniversari.
- 8 Barcelona (Associació de Pessebristes de Sants) — Schola Orfeònica del Centre Catòlic de Sants (J. López Esparbé) — Concert Nadalenc.
- 8 Barcelona (Palau) — Orfeó Català (L.M. Millet) — Concert popular homenatge a Enric Morera.
- 8 Barcelona — Orfeó L'Eco de Catalunya (S. Puga) — Col·laboració coral a l'audició, en concert, de l'òpera «Cosi fan tutte», de Mozart.
- 8 Sabadell (Acadèmia Catòlica) — Orfeó de Sabadell (A. Cabané).
- 10 Barcelona (Palau) — Solistes, Capella Clàssica Polifònica, Orfeó de Sants i Orquestra Municipal (E. Ribó) — IV Concert de Tardor de l'Orquestra Municipal, en homenatge a la Capella Clàssica Polifònica en el seu XXV Aniversari — «Santa Joana a la foguera», de Honegger.
- 12 Barcelona (Palau) — XXV Aniversari de la Capella Clàssica Polifònica — Repetició, en matinal popular, del concert del divendres dia 10.
- 12 Barcelona (Palau) — Orfeó Lleidatà (L. Virgili) — Cançons de les Terres de Lleida i Cants espirituals negres.
- 13 Barcelona (Empar de Santa Llúcia) — Orfeó de Cegues de Santa Llúcia (A. Pérez Simó) — Festa Patronal de Santa Llúcia.
- 15 Barcelona (Palau) — Cor «Mastreechter Staar», Holanda (M. Koekelkoren).
- 16 Barcelona (Santa Maria del Mar) — Cor «Mastreechter Staar» (M. Koekelkoren).
- 17 Barcelona (Palau) — Cor «Mastreechter Staar» (M. Koekelkoren).
- 18 Barcelona (Parròquia de Santa Cecília) — Cor Madrigal (M. Cabero) — Concert Nadalenc — Tres Cantates de Buxtehude, Hammerschmidt i Sweelinck.
- 18 Barcelona (Santuari de Pompeia) — Coral de Ràdio Terrassa (S. Castells) — Concert Nadalenc.
- 19 Barcelona (Palau) — Orfeó Laudate, Cor Roger de Llúria, Cor Infantil Santa Isabel, Orfeó Salve Regina, Pueri Cantores i Petits Cantaires (A. Colomer) — «Els Villancets a través del món» (Versió XIV).
- 19 Barcelona (Palau) — Solistes, Coral Sant Jordi, L'Esquix i Orquestra de Cambra (M. D. Bonal i O. Martorell) — Nadales tradicionals i «La Història del Naixement...» (Oratori de Nadal), de Heinrich Schütz.
- 19 Barcelona (Sagrada Família) — Orfeó Enric Morera (A. Coll) — Nadales tradicionals.
- 19 Barcelona — Orfeó de Sants (E. Ribó) — Festes commemoratives de la col·locació de la primera pedra del nou edifici.
- 21 Barcelona (Sagrada Família) — Orfeó de Sants (E. Ribó) — Concert Nadalenc.

- 21 Barcelona (Parròquia de Sants Just i Pastor) — Cor Ahelua i «Ars Musicae» (E. Gispert) — Música catalana dels segles IX al XIV — Festes del mil·lenari de la cessió de l'Església a la Catedral.
- 22 Reus (Teatre Fortuny-Associació de Concerts) — Solistes, Coral Sant Jordi i Orquestra de Cambra (O. Martorell) — «La Història del Naixement...» (Oratori de Nadal), de Heinrich Schütz.
- 25 Balaguer (Saló Comtal) — Orfeó Balaguerí (A. Brescó) — Concert Nadalenc.
- 25 Manresa — Cor de Cambra de l'Orfeó Manresà (J. M. Descarga) — «El Poema de Nadal».
- 25 Vic (Teatre de l'Orfeó) — Orfeó Vigatà (R. Subirachs) — Concert Nadalenc.
- 25 i 26 Vilafranca del Penedès (Ntra. Sra. del Carme) — Agrupació Polifònica de Vilafranca (J. A. Huguet) — Concerts Nadalencs.
- 26 Barcelona (Palau) — Orfeó Català (L. M. Millet) — «Concert de Sant Esteve».
- 26 Barcelona (Fòrum Vergés) — Coral Xaloc (J. M. Martí) i L'Esquix (M. D. Bonal) — Concert Nadalenc.
- 26 Bellpuig (Saló Goya) — Orfeó Joventut (V. Capdevila) — Concert Nadalenc.
- 26 Granollers (Casa de Cultura St. Francesc) — Solistes, Coral Sant Jordi i Orquestra de Cambra (A. Ros-Marbà i O. Martorell) — Obres orquestrals i «La Història del Naixement...» (Oratori de Nadal), de Heinrich Schütz.
- 26 Manresa — Orfeó Manresà (A. Coll) — Concert Nadalenc.
- 26 Sabadell («La Faràndula») — Orfeó de Sabadell (A. Cabané) — Concert Nadalenc.
- 26 Sant Andreu de Llavaneres — Orfeó Mataroní (J. Arenas) — Concert Nadalenc.

ADDENDA 1964-1965

FEBRER

- 21 Cardona (Patronat) — Orfeó Nova Solsona (J. Blesa).

JUNY

- 19 Barcelona — Orfeó L'Eco de Catalunya (S. Puga).

JULIOL

- 17 Lleida (Institut d'Estudis) — Orfeó Lleidatà (L. Virgili) — Col·laboració al Concert de Clausura del Curs Internacional de Guitarra, dirigit per Emili Pujol.
- 25 Castellarçol (Centre Parroquial) — Cor Mixt Parroquial (D. Miró).

AGOST

- 10 Soleràs — Orfeó Veus del Camp (J. Aran) — Festa Major.
- 15 Moià — Cor Mixt Parroquial de Castellarçol (D. Miró).
- 21 Sant Just Desvern — Orfeó Enric Morera (A. Coll) — Concert d'Estiu.
- 22 Moià — Coral Canigó, de Vic (E. Anglada).
- 24 Lleida (Pavelló dels Camps Elisis) — Coral Infantil de l'Orfeó Lleidatà, Orfeó Lleidatà, Orfeó Balaguerí i Cor d'alumnes del «II Curs Internacional de Pedagogia de la Direcció Coral» (A. Virgili, E. Carrión, L. Massó, H. Guy, M. Corneloup, C. Geofray, F. Alvarez, J. A. Huguet, J. J. Le Gall, C. Henry, F. Jové, J. R. Yurrita, M. C. Virgili, A. Brescó i L. Virgili) — Concert de Clausura del «II Curs Internacional de Pedagogia de la Direcció Coral».

PROGRAMA COMÚ 1965 - 1966

Coral a boca closa

LLUÍS MILLET

Edicions «Revista dels Orfeons de Catalunya» - Distribució: Editorial MF (Aragó 60), ROC-2.

Aquest Coral fou cantat per primera vegada en la primera de les anomenades *proves anyals* de l'Orfeó Català, el 31 de juliol de 1892, al Saló de sessions del desaparegut Palau de Ciències. L'Orfeó Català, que feia poc que havia estat fundat, només comptava llavors amb la secció d'homes, en nombre d'una trentena. Per tant, aquest coral fou escrit pel seu autor, originàriament, per a veus d'home; i fou molt més tard, després de la mort del fundador de l'Orfeó Català, que vaig transcriure'l per a veus mixtes. Bé pot dir-se, però, que aquesta meua versió no és tal transcripció, car les harmonies no varien i els moviments de les veus estan escrupolosament respectats. La composició és molt curta, però d'una bellíssima volada lírica, i constitueix, a més, un bon exercici de sonoritat vocal. Cal cantar-lo lliurement sense esforç, però amb tota l'efusió cordial. En les audicions de l'Orfeó Català que he dirigit m'ha donat molt bon resultat cantar-ho amb la boca no ben closa, és a dir, lleugerament oberta, cuidant sempre la bona emissió.

LLUÍS M. MILLET

La Dama d'Aragó (tradicional catalana)

Harm. LLUÍS MILLET

Edicions «Revista dels Orfeons de Catalunya» - Distribució: Editorial MF (Aragó, 60), ROC-3.

Meravellosa melodia, harmonitzada en 1917 en ocasió de la conferència que el creador de l'Orfeó Català donà el dia 19 de desembre del mateix any a la Sala Mozart sobre el tema «De la cançó popular catalana», i sota els auspicis de la Molt Il·lustre Junta de Dames de la nostra ciutat. Com a il·lustració de la conferència, fou interpretada — a més d'altres obres — per un petit cor format per elements de l'Orfeó Català sota la direcció del mestre Francesc Pujol.

El mestre Lluís Millet considerava aquesta melodia popular com una de les més delicioses del nostre cançoner. Si la memòria m'és fidel, ell, en parlar de les nostres cançons populars, esmentava la següent trilogia: *El cant dels ocells*, *La Dama d'Aragó* i *El Mariner*; les mestriables harmonitzacions de les dues primeres, degudes al mestre Millet, foren interpretades per quasi tots els nostres orfeons.

L'harmonització de *La Dama d'Aragó* és, podríem dir, clàssica, d'una gran sobrietat, però, al mateix temps, d'una puríssima expressivitat. Aquestes característiques són les que interessa fer sobresortir en l'audició. Cal, especialment, una justíssima afinació dels cromatismes de la segona estrofa, en la qual intervenen les veus solistes.

LLUÍS M. MILLET

La cançó nostra (Sardana)

JOAN LLONGUERES - ENRIC MORERA

Dins la commemoració del primer centenari del naixement del mestre Enric Morera, la «Revista dels Orfeons de Catalunya» ha cregut molt oportú i convenient associar-s'hi proposant, entre les obres del seu programa comú d'enguany, una de les millors sardanes del mestre Morera.

En la seva copiosa producció musical, les obres corals ocupen un lloc principalíssim. I en les sardanes, gènere que s'adapta perfectament al seu temperament, és potser on ha mostrat amb més vehemència el seu talent de compositor.

Les sardanes corals del mestre Enric Morera estan escrites amb el vigorós temperament propi d'un músic enamorat de la seva terra, i amb melodia clara i robusta harmonia; tècnicament són perfectes.

La cançó nostra, escrita sobre una poesia de Joan Llongueres, fou estrenada per l'Orfeó de Sant Cugat, que dirigia, llavors, el propi mestre Llongueres.

Exhaurida l'edició original de la «Unión Musical Española» — i encara que aquesta sardana figura en els arxius de la majoria de les nostres entitats corals —, s'està estudiant la possibilitat d'una reedició.

ANTONI PÉREZ SIMÓ

Al·leluia, Vós sou la vida...

ENRIC RIBÓ

Editorial MF (Aragó 60), BC 1251.

La nova litúrgia no exclou la música polifònica: sols recomana que fem cantar el poble a fi que la seva participació al culte no es limiti a la meditació i a l'oració, sinó que també sigui activa en el cant. Per això crec que els músics hem de seguir cercant en els textos litúrgics la font d'inspiració per a seguir cercant no sols cants simples unisonals destinats al poble, sinó també cants on puguin conjugar-se aquestes veus del poble i les de la coral polifònica, per a major bellesa del cant litúrgic.

Aquest petit *Al·leluia* que presentem està escrit en funció d'aquest principi. La coral és qui entonarà l'*Al·leluia* inicial (a l'uníson la primera vegada), reprens immediatament per tot el poble junt amb la coral, que cantarà, ara, a quatre veus. La coral cantarà, a més a més, les lletres del salm, intercalant sempre l'*Al·leluia*, entonat conjuntament pel poble i la coral. La indicació metronòmica per a la seva execució és *negra*=80 pels *Al·leluies*, i *negra*=69 per a les lletres del salm.

Cal tenir en compte una errada d'impremta en alguns dels exemplars editats: en el final del compàs on es presenta per segona vegada el 2/4 (el text diu: Vós sou camí...), els tenors i els baixos, seguint l'uníson de les sopranos i de les contralts, han d'entonar un Fa enlloc d'un Sol.

ENRIC RIBÓ

Comiat al bosc

FÈLIX MENDELSSOHN

Editorial MF (Aragó 60), BC 1096.

Típic cançó romàntica, tant pel text com per la línia melòdica i l'harmonia. Cal donar-li, ben lliurement, aquest esperit i fer que l'expressió musical sigui filla directa del text. El moviment ha de ser calmos i tranquil, però no massa lent, a fi d'evitar artificiositats en el fraseig. L'obra, magistralment escrita per a les veus, permet notables diferències interpretatives de matís subjectiu. Com a característiques d'ordre general, es pot pensar en un total abandonament de fàcils efectismes, en una sonoritat tensa i vibrant (fins i tot — especialment quasi — en els pianíssims), en un ampli «legato», i en la màxima identificació possible entre música i paraula. Quant a detalls concrets, entre molts d'altres, potser val la pena tenir en compte els següents: perillós uníson inicial (afinació, bellesa i igualtat tímbrica, lligat general...); apianar el primer acord; fer ressortir les successives entrades (contralts-tenors, sopranos, baixos) dels compassos 8 i 9; atac net, enèrgic i segur del compàs 11, i accentuar-ne cada nota; «cantabile» dels baixos (15 i 16); resposta — aguda, sense aprimar la veu — de les sopranos; importància del Si natural dels tenors (17 i 18); notes dolçament accentuades i curtes (tot el valor d'una negra, ni més ni menys) del compàs 16; «crescendo» del Mi de les contralts (19) i de la blanca amb punt de sopranos, tenors i baixos (20); cadència final de les contralts; Mi greu dels baixos sols en l'estrofa final, etc.

ORIOL MARTORELL

...LA VIDA ORFEÒNICA FA 50 ANYS

De la «Revista Musical Catalana» de l'any 1916

Transcrivim del pòrtic *El nostre vint-i-cinquè aniversari*, relatiu a les festes commemoratives de la fundació de l'Orfeó Català, el següent paràgraf:

"Tot ha estat fill de l'amor i de l'abnegació. No s'ha volgut crear res. L'obra d'en Clavé fou el nostre exemplar i la raó de la nostra existència; si aquella ha sofert transformació, felicitem-nos-en, perquè la vida és continuació, modificació en noves formes; ço que no ha de canviar mai és el substractum que fa catalanes les gents i les coses de la nostra terra, allò que fa clar i català tot ço que d'arrel i soca és nostre."

LA "GERMANOR D'ORFEONS"

Des de l'any 1917, fins al 1937, els orfeons de la nostra terra formaven una família, i tenien un pare que es deia Lluís Millet. Per això s'aplegaven sota el títol de «Germanor d'Orfeons». Tots els orfeonistes es sentien germans, per obra i gràcia del cant. I no tenien altre afany que el de donar a conèixer i fer estimar les bel·leses incomparables de la cançó popular a tots els seus germans de la terra catalana.

Crec que val la pena que els pocs sobrevivents d'aquella època gloriosa recordem com va néixer i créixer aquella tan estimada «Germanor».

Que l'any 1917 es va escaure el vint-i-cinquè aniversari de la fundació de l'«Orfeó Català», el mestre Joan Balcells, que llavors dirigia l'«Orfeó Gracienc», va publicar una carta a «La Veu de Catalunya» proposant la publicació dels escrits del mestre Lluís Millet. La suggerència va ser rebuda amb entusiasme per tots els cantaires i admiradors del mestre Millet, el qual havia dit coses tan profundes i meravelloses durant la seva vida, que bé valia la pena que fossin escampades amb lletres de motllo. I així es va fer: al cap de no gaire va veure la llum el volum titulat «Pel nostre Ideal».

Però això, amb tot i ser molt, no va pas satisfer els admiradors del nostre estimat «Orfeó Català». Va servir per a promoure un clam unissonal i emocionat de tota la terra catalana, demanant que aquella efemèrides fos celebrada d'una manera vibrant i entusiasta. Tot seguit va proposar-se l'organització d'un homenatge, amb col·laboració de tots els catalans.

Per ordenar els actes d'aquell homenatge es va nomenar una comissió formada per Joan Llongueres, Joaquim Pecanins, Joan Balcells, Joan Gibert Camins, Eusebi Fina i el que escriu aquesta crònica. Els actes que es varen celebrar el 27 de maig de 1917, diada de Pasqua Granada, es troben ressenyats a la premsa d'aquells dies. Tots els orfeons de la nostra terra, que en aquells moments eren una bella

colla, varen respondre a la crida amb una unanimitat emocionada. Els cantaires, aplegats a l'església de Sant Agustí, varen donar gràcies a Déu, cantant la missa gregoriana «Fons Bonitatis», sota la direcció del venerable abat Gregori M. Sunyol. Al migdia, a la plaça de Catalunya, un conjunt d'alguns milers de veus, varen trenar un enfilall de cançons populars de la nostra terra. I, al vespre, a la sala d'assaigs del Palau de la Música Catalana, els mestres i dirigents de les entitats corals varen fer ofrena al mestre Lluís Millet i als seus cantaires dels seus profunds sentiments d'admiració i d'agraïment per la gegantina obra que portaven a terme.

En aquells moments, com una cosa espontània i per tothom desitjada, va néixer la «Germanor d'Orfeons». La figura patriarcal i venerada del mestre Lluís Millet va aparèixer tot seguit com a providencial per a cantaires de Catalunya. Sota la seva indiscutible presidència quedava constituït el «Consell Permanent de la Germanor d'Orfeons de Catalunya». Aquesta va ser la denominació oficial de la nova agrupació, i que es va conservar sempre més. Els altres components de la junta directiva varen ser Joan Balcells, Joan Llongueres, Joaquim Pecanins, Francesc Pujol i Francesc Baldelló.

No m'escauria a mi de fer un balanç minuciós i detallat dels vint anys d'actuació de la Germanor. Fóra una tasca llarga i ben difícil de precisar. N'hi haurà prou amb recordar que la finalitat primordial de la Germanor era l'apostolat encaminat al foment de la cançó popular de casa nostra. Un dels mitjans més a posta per a aquesta ambiciosa finalitat va ser la celebració d'aplecs comarcals que, com la mateixa paraula indica, reunia gran nombre de cantaires dels orfeons d'una mateixa contrada, per cantar separatament i conjunta. Sota la seva direcció s'organitzaven conferències i concerts, i s'intervenien en afers d'ordre corporatiu, sempre que les circumstàncies ho reclamaven.

És evident la formidable tasca cultural i artística realitzada per la «Germanor d'Orfeons», durant els vint anys llargs de la seva existència. La propagació i difusió de la cançó en tots els àmbits de la nostra terra, en l'escola, en el concert, en la vida íntima i familiar, va ser de resultats efectius i consoladors. I encara és més d'admirar la fermesa i la constància d'alguna d'aquestes entitats corals, que malgrat les llargues dècades de la seva actuació, a hores d'ara encara conserven tan viu i jove l'esperit, i es van renovant constantment amb elements joves, seguidors fidels del camí que els han senyalat els seus avantpassats.

A més de tots aquests aspectes, tan múltiples i considerables, no hem d'oblidar la gran obra de la «Germanor» en el que fa referència al ressorgiment de la música sagrada a la nostra terra. Cal remarcar que la «Germanor» va néixer, com hem dit ara, catorze anys després de la promulgació del «Motu Proprio» de Sant Pius X, sobre la reforma de la música sagrada. En aquells moments s'iniciava la nova croada de renovellament del cant del poble a l'església, que fins llavors estava en lamentable estat de decadència. Els orfeons no varen dubtar a fer-se decidits col·laboradors d'aquells capdavanters del moviment gregorianista. La personalitat del pare Gregori M. Sunyol, ja llavors universalment reconeguda, va semblar providencial per a atreure l'atenció i l'afecte dels bons cantaires, i fer-los estimar arduosament el cant litúrgic de l'Església, tal com acabava de ser restaurat i dignificat pels benemèrits pares benedictins de l'Abadia de Solismes. L'ofici solemne, celebrat a Sant Agustí el dia de les Noces de Plata de l'«Orfeó Català» va assenyalar el camí que des de llavors havien de seguir totes les entitats corals de casa nostra.

La «Germanor», en organitzar els seus actes oficials, començava amb la visita al temple parroquial, per cantar les lloances divines, amb les notes del cant gregorià, de la polifonia clàssica o del cant popular. A aquesta admirable tasca d'apostolat popular va contribuir, d'una manera clara i definitiva, el que llavors era mestre de capella de la Seu de Vic: mossèn Lluís Romeu, qui, segons expressió justa del

mestre Lluís Millet, va saber trobar un gènere de música sagrada ben propi i característic, que ben aviat va ser admirat arreu del món. Les misses d'ela «Mare de Déu de Núria» i del «Roser» foren les notes més destacades d'aquesta nova modalitat de la música sagrada.

Seguint aquesta trajectòria, en els aplecs comarcals, que es celebraven periòdicament a la nostra terra, amb la intervenció de les entitats corals corresponents, no hi faltava mai la missa solemne, celebrada a l'església parroquial amb la intervenció de tots els cantaires. Això va contribuir a formar un repertori comú, que més tard passava al poble fidel i esperonava l'interès dels nostres compositors per produir noves obres.

I no cal dir la influència que la «Germanor» va tenir en la propagació de la polifonia clàssica de l'Església. Tant en els actes religiosos, com en els concerts, les obres dels genials compositors Palestrina, Victoria, entre altres, es varen fer familiars als coristes i al públic. I varen assolir una interpretació característica capaç de satisfer els paladars més exigents. I era l'admiració de mestres estrangers.

Déu faci que la «Germanor d'Orfeons» pugui emprendre una nova volada. La necessitem de debò, sobretot en aquests moments de renovació de la música eclesiàstica. Com també està destinada a representar un gran paper en el camp de la veritable cançó del poble. Inspirada en la llarga tradició, pot influir i orientar l'opinió de les noves generacions, ajudant a trobar el camí que escau a la pregària col·lectiva, en les seves variades modalitats. Cal recordar que les entitats corals, sense tenir com a principal finalitat el conreu de la música religiosa, han fet una gran obra en aquest aspecte. Ja a les darreries del segle passat, en Josep Anselm Clavé, en una lletra adreçada al rector d'Esplugu de Francolí, deia textualment aquestes paraules: «Respetables párrocos de cien pueblos distintos invitan a los coristas euterpenses a dar mayor realce, con sus cánticos sagrados, a las augustas ceremonias del culto cristiano.»

El cant litúrgic, la polifonia clàssica i el cant popular religiós esperen l'empenta de la «Germanor» per aconseguir la seva veritable finalitat en els moments actuals.

FRANCESC BALDELLÓ, pvre.

PUNTUALITZANT

En el número 4 d'aquesta REVISTA DELS ORFEONS DE CATALUNYA s'esmenten alguns conceptes que creiem que han de concretar-se, perquè podrien donar lloc a confusions que tenim el deure de fer constar, pel lloc que ocupem dins la família orfeònica i pel deure que deriva de la nostra experiència i veterania. Volem fer constar, però, que les nostres paraules van deslligades en absolut de tot personalisme i únicament dictades pel compliment d'un deure inexcusable.

Ens referim, primer, a l'article L'ORFEÓ DE SANTS, en el qual Martí Olaya, entre altres coses, escriu: «Malauradament, hem estat massa temps migrant-nos en la malaltia de l'estaticisme, creient-nos sans i fermes; massa temps rumiant records en lloc de fruitar esperances.» Per qui parla l'articulista? És que ell se sent deslligat de la vida orfeònica? Què fóra d'aquesta sense un passat i, àdhuc, un present gloriós? Quines esperances podrien fruitar sense la base de la tradició i de la història, sense el llevat d'uns records gloriosos? Per què, si — segons el Portic de la Revista — «la pervivència dels tradicionals Orfeons fa honor a la nostra història» i «un impetuós esplet de nous conjunts volen lligar-se amb aquella tradició», com poden rebutjar-se aquests records d'exemplaritat perenne, sense els quals seria tan difícil aguantar l'edifici orfeònic?

En el mateix article, i en l'apartat NOU MESTRE, hom afirma: «Aquells vells socis (els de l'Orfeó de Sants)... van acabar lliurant-se totalment davant l'evidència d'un millorament radical; van lliurar-se fins i tot a la lògica d'un programa de presentació en el qual el mestre va defugir la possibilitat — ben fàcil d'assolir, per cert — de l'entusiasme i l'afalac de la multitud, ja que es mantenia dins la línia de preparació seriosa i conscient d'un Orfeó que va vers l'evolució artística pel camí — sembla paradoxal — del respecte religiós a les partitures i del llenguatge sublim i universal de la polifonia.»

Creiem sincerament que el director d'un Orfeó o d'una Coral té el dret d'assenyalar els camins que més li plaguin en les manifestacions artístiques del seu grup, però d'això a deixar entreveure que «el llenguatge sublim i universal de la polifonia» és el camí que assenyala «la línia de preparació seriosa i conscient d'un Orfeó» hi va molta diferència. A més a més, aquesta faceta ha estat cultivada des de temps immemorial per diversos Orfeons, entre els quals el que el mestre Ribó dirigeix actualment. I podríem demostrar-ho amb fets. Per altra part, en la mateixa revista hi ha un article de Miquel Saperas dedicat a la figura de Mn. Miquel Rovira, fundador i primer director de l'Orfeó Vigatà, en el qual es fa constar la tasca ingent d'aquest mestre en el terreny de la propagació de la polifonia clàssica. No vull estendre'm, per ésser part massa interessada, a ressenyar la tasca de l'Orfeó Català en aquest sentit, que tingué una culminació en concerts exclusivament dedicats a tal especialitat quan no era a penes coneguda i, menys encara, estimada.

Ens plauria saber, però, quins són els camins fàcils d'assolir, segons l'articulista, per tal d'excitar l'entusiasme i l'afalac de la multitud. Li agrairíem aquesta puntualització que, no ho dubtem es prestaria a diversos comentaris profitosos, com així mateix què entén per «respecte religiós a les partitures».

Per últim, l'apartat amb el títol NOU ESTATGE es presta a algun confusionisme que també agrairíem que el seu autor ens aclarís. Diu: «Si les nostres llars i els nostres costums han evolucionat al ritme de tot el que ens envolta, les nostres entitats, per molt que vulguem arrapar-nos amb nostàlgia malaltissa a la gaubança dels records, hauran també d'incorporar-se als nous corrents artístics, culturals o, senzillament, d'entreteniment, que ara priven.» Doncs bé, se'ns podrien puntualitzar quins són aquests nous corrents artístics i culturals als quals han d'adaptar-se modernament els Orfeons? No n'hi ha prou a fer frases, sinó que cal aclarir-les en tot el seu sentit per a treure'n conseqüències.

I passem a l'article firmat per l'amic Oriol Martorell dedicat al II CONGRÉS LITÚRGIC DE MONT-SERRAT. L'autor es plany que les persones representatives de les nostres entitats hi foren molt escasses, i cita noms de les assistents. No seria just de lamentar-se, altrament, que diverses personalitats representatives d'aquelles no hi haguessin estat expressament invitades? Nosaltres així ho creiem.

També seria interessant saber exactament quin concepte té del cant popular o d'estil popular a l'església; quines condicions ha de posseir i quins camins ha de seguir, i com valora la tasca feta en aquest sentit i anterior a la nova litúrgia. Nosaltres seguim creient que el poble (en el sentit més prísti del mot) sempre canta a l'uníson (i consti que no descartem pas la intervenció d'un nucli selecte per a l'execució de la polifonia, de la mateixa manera que no descartem les sublimitats immortals de la melodia gregoriana), i que la gràcia del compositor de cants per al poble en l'Església està a amalgamar la major senzillesa amb la més alta puresa d'expressió (mai no hem de menysprear la senzillesa mentre tingui un evident sentit musical i devot). I si volem tenir un cant religiós veritablement popular i a la vegada fill del nostre poble, no hi ha més remei (sempre parlo en sentit musical) que amalgamar l'estil de la melodia gregoriana al de la nostra cançó popular. És el camí que a la nostra terra traçaren de manera avui no superada ni tan sols igualada de bon tros, Lluís Millet i Mossèn Lluís Romeu. No comprenem, doncs, com en el mateix article s'ha pogut afirmar, en bloc, que els «tres concerts corals celebrats» amb motiu del Congrés «no tenien valor d'exemple per a la litúrgia del demà». Almenys, el de l'Orfeó Català tinc la pretensió d'afirmar que la gran majoria d'obres que el constitueixen (totes les que s'interpretaren eren realment mestriüoles des del punt de mira musical) tenien un valor d'exemple actualíssim. A part dels dos autors a què he fet referència, és que la polifonia sublim d'un Victoria o d'un Josquin no té avui ja

valor d'exemple? I àdhuc l'encert de l'amalgama de la melodia gregoriana pura amb els atreviments harmònics més refinats, tot refós en la sinceritat més autèntica en els fragments de la «Missa Pro Defunctis» del Pare Donostia, que també es donaren en el referit concert, no constitueix un model (prescindint de la llengua) de música religiosa moderna? És que l'exemple de l'enllaç dels cors polifònic i popular en el Glòria de la «Missa del Roser» de Mossèn Romeu no es pot tenir com a model per a la incorporació «al cant popular de l'assemblea» de «la riquesa i bellesa de la polifonia, ja sigui a través del diàleg, ja sigui amb la superposició del que en podríem dir *cantus firmus* i polifonia?»

Podria fer, encara, algun altre comentari referent a aquest article, però crec que, per avui i pel nostre objecte, hem escrit el que creiem essencial.

LLUIS M. MILLET

NOTA — Recordem que els articles signats expressen, tan sols, l'opinió dels seus autors. Al mateix temps, agraïm al mestre Millet que hagi volgut obrir un franc i sincer diàleg, i esperem que les persones per ell al·ludides — directament o indirectament — vulguin respondre, si ho creuen convenient, a les seves preguntes.

NOTICIARI

- LA SCHOLA CANTORUM UNIVERSITÀRIA i la Capella Clàssica Polifònica ja han iniciat les commemoracions de llurs XXV aniversaris, amb diversos concerts i actes públics. En un d'ells, els actuals cantaires de la Schola Cantorum Universitària reuniren, al seu entorn, gran nombre d'antics companys i, tots junts, varen reproduir el programa del primer concert. En un altre, les entitats corals barcelonines que encara no han complert els seus vint-i-cinc anys, s'uniren a la Capella Clàssica Polifònica per a formar un cor de prop de tres-centes veus i cantar uns motets de Cererols. També l'Orfeó Canigó ha celebrat convenientment el seu X aniversari amb diverses audicions i representacions teatrals, i amb una anada a Montserrat. Així mateix, l'Orfeó Vigatà, fent-ho coincidir amb la diada de Santa Cecília, va commemorar amb un gran concert a càrrec del propi Orfeó i dels antics coristes, el L aniversari de la benedicció de la seva senyera. Finalment, l'Orfeó Català està preparant un ampli programa d'activitats per a celebrar el seu LXXV aniversari, preludi de les que commemoraran, l'any 1967 el Centenari del naixement del mestre Lluís Millet.
- DESPRÉS DEL GRAN ÈXIT DELS DOS CURSOS ja organitzats (1964 i 1965), l'Orfeó Lleidatà està ja treballant activament en l'organització del pròxim III Curs Internacional de Pedagogia de la Direcció Coral, que es celebrarà dels dies 12 al 21 d'agost del pròxim estiu, i al qual se li vol donar major importància i amplitud. A més a més, aquest any el Curs serà patrocinat per la REVISTA DELS ORFEONS DE CATALUNYA.
- PER INELUDIBLES RAONS DE TREBALL professional, han hagut de presentar la dimissió dels seus càrrecs els directors de l'Orfeó Badaloní i de l'Orfeó Tortosí. En el primer, Enric Cortés i Subirats ha substituït a Josep Faiges i Agramunt; en el segon, Josep Maria Guillén (sots-

director des de fa anys) a Emili Itarte. Fent-se ressò de les citades entitats, la REVISTA DELS ORFEONS DE CATALUNYA desitja que, ben aviat, els mestres Faiges i Itarte poguessin tornar a incorporar-se a les tasques corals, i fa vots pels millors èxits dels mestres Cortés i Guillén.

- AMB GRAN GOIG, CADA DIA VEIEM QUE són més nombroses les activitats corals infantils. En són bona mostra, per exemple, molts dels concerts nadalencs darrerament celebrats (Orfeó Català: Secció de nens; Orfeó Lleidatà: Coral Infantil; Orfeó Laudate: Petits Cantaires; Orfeó de Sants: Secció Infantil; Orfeó E. Morera: Petits Cantaires; Coral Sant Jordi: L'Esquix; Cor Madrigal: L'Esquellerinc, etc.), i la importància donada, en els interessantíssims concerts del Cicle d'Iniciació Musical de Joventuts Musicals (que es celebren a Barcelona, Granollers, Manresa, Sabadell, Terrassa i Vic), al cant de conjunt de tots els nens i nenes assistents (uns 10.000 en total). A més a més, sabem de la creació de nous grups infantils a Barcelona, Vilafranca i Vic.
- TAL COM S'HAVIA ANUNCIAT ES VA CELEBRAR a Olot, el passat mes d'agost, un gran Aplec d'Orfeons. La Circular de l'Orfeó Badaloní va ressenyar detalladament l'acte i, entre altres coses, podem llegir-hi: «...després d'unes paraules al·lusives a l'acte, s'inicià el concert amb *El Cant de la Senyera* del mestre Millet, executat per tots els Orfeons assistents. Seguidament anaren actuant cada un d'ells, interpretant dues cançons del seu repertori... i altra vegada pel conjunt dels Orfeons fou interpretada la sardana *Marinada*, de Pérez Moya, amb acompanyament de cobla. En un espontani gest de fraternitat orfeònica s'enlairà de nou, en la plàcida tarda olotina, *El Cant de la Senyera*, corejat unànimement per tots els cantaires i públic assistent, sota la direcció del mestre Saderra.»

- **PARALLELAMENT ALS CONCERTS PÚBLICS**, figuraven en el programa del III Festival Internacional de Música de Barcelona cinc misses cantades a la Capella de Santa Àgata, que, en general, fou totalment insuficient per a la immensa massa de fidels que hi assistí. Sempre que es sàpiga conservar, per sobre de qualsevol altra consideració, el to litúrgic requerit, aquestes misses (que com deia el comentari del programa «no són unes audicions musicals més, sinó part integrant d'un culte religiós, al qual cal assistir amb plena identificació espiritual o, almenys, amb noble i respectuosa actitud; a la Capella de Santa Àgata la música estarà, primer de tot, al servei de la celebració del Misteri Eucarístic i de la proclamació de la Paraula de Déu») poden exercir una gran influència en els delicats moments actuals. El Cor de Cambra de Barcelona (E. Gassull) va cantar diversos motets de Victoria i de Cererols. Les Corals Blanquerna (J. Canal), Xaloc (J. M. Martí) i Schola Cantorum Universitària (E. Cervera) la *Missa Alemanya* de Schubert. La Capella Polifònica del Col·legi de Metges (J. Roch) la *Missa O Magnum Mysterium* de Victoria. La Coral Sant Jordi (O. Martorell) la *Missa Verge i Mare*, sobre temes del Llibre Vermell de Montserrat. I el Cor Madrigal (M. Cabero) la *Missa Responsorial 4* de Dom Ireneu Segarra. En aquestes dues últimes va participar-hi activament tota l'assemblea de fidels.
- **A L'ORFEÓ GRACIENC S'HAN CELEBRAT** dues audicions dels fragments musicals que el mestre Joan Balcells va compondre per a il·lustrar l'obra inèdita del poeta i dramaturg Ignasi Iglésias, *La Baldufa d'Or*. En ocasió d'aquesta estrena, amics i admiradors del mestre Balcells van dedicar-li cordial homenatge.
- **LA FESTIVITAT DE SANTA CECÍLIA** FOU solemnement commemorada per moltes de les nostres entitats, però potser l'acte més important fou l'Aplec Coral que aplegà, a Lleida, més de sis-cents cantaires. Al matí, a la Seu Vella, hom cantà la *Missa Verge i Mare* i diversos motets; i a la tarda, al Teatre dels Camps Elisis, es desenrotllà un interessantíssim concert, durant el qual, i sota la direcció — successivament — de tots els directors, els diferents cors (la llista completa dels quals pot llegir-se a la secció Activitat orfeònica), varen cantar individualment o agrupats per comarques; com a final i formant un sol cor, tots els cantaires van interpretar set obres: les cinc del programa comú del curs passat i, a més a més, *Gospodi* de Glinka i *Regina coeli* de Joan Cererols. Tot el concert va ésser gravat i sembla que algunes d'aquestes obres seran editades en un disc. Els Aplecs «Santa Cecília», iniciats a Manresa (1964), es pensen celebrar els pròxims anys a Vilafranca del Penedès (1966), Vic (1967) i Barcelona (1968).
- **EN ELS ÚLTIMS CERTÀMENS DISCOGRÀFICS** «Gavina» (disc català) i «Ondas», van ser premiats els següents discos corals: *Música Mariana* (Cererols, Casanoves i Martí), per la Capella de Música i Escolania de Montserrat; *Oratori de Nadal* de Bach, dirigit per Kurt Thomas; *Responsoris de Tenebres* (cant gregorià), pels monjos de l'Abadia de Solesmes; *Missa Luba* i *Missa Criolla*; i *Jazz Sebastian Bach*, pels Swingle Singers.
- **EL JOVE DIRECTOR CATALÀ MARÇAL GOLS**, que des de fa un parell d'anys està al front de l'Orquestra Filarmònica de Las Palmas de la Gran Canària, no s'ha limitat a la seva activitat específica, sinó que portat pel seu entusiasme ha fundat un cor amb el qual ha obtingut, ja, molts i merescuts èxits. Amb aquesta iniciativa, Marçal Gols ha seguit una forta tradició familiar, ja que el seu pare fou el fundador del Cor Català de Caracas i va harmonitzar, admirablement, moltes de les nostres melodies populars.
- **EN UNA INFORMACIÓ PERIODÍSTICA** ES parlava del gran efecte que va fer, la nit de Nadal, sentir en un conegut local les nostres nades cantades per prop de dues-cents persones. Indiscutiblement, aquest efecte fou superat per tot el Palau de la Música ple de gom a gom cantant, juntament amb L'Esquix, la Coral Sant Jordi i un conjunt instrumental, l'harmonització del popular *Fum, fum, fum*, escrit especialment per aquella ocasió per Manuel Oltra.
- **EN UN ANTERIOR NÚMERO DE LA REVISTA DELS ORFEONS DE CATALUNYA** vàrem parlar del Butlletí bimensual de l'Orfeó de les Corts. Avui, pel mateix motiu, felicitem molt cordialment els Orfeons Badaloní i Nova Solsona, cada un dels quals edita, per a llurs cantaires i socis, unes circulars mensuals plenes de vida, que demostren intensa activitat.
- **EL CURS PASSAT A TOTS ENS VAN SORPRENDRE** molt favorablement les actuacions del «Coro de Cámara de Córdoba» (Argentina). Gràcies al seu director, Cèsar Ferreyra, hem rebut un interessantíssim programa del «IV Festival de Coros» de Córdoba, que en aquesta ocasió estava dedicat a la polifonia italiana. El programa, a més a més de demostrar un excel·lent criteri musical, dóna a entendre una puixant vida coral, ja que hi participaren tretze entitats locals.
- **ES RECORDA MOLT ESPECIALMENT EL CANVI D'IMPRESSIONS QUE SOBRE LA MARXA DE LA REVISTA DELS ORFEONS DE CATALUNYA I, D'UNA MANERA MES CONCRETA, SOBRE ALGUNS DELS TEMES EN ELLA TRACTATS, ES CELEBRARÀ EL DIUMENGE DIA 6 DE MARÇ, A LES 11 DEL MATÍ I AL PALAU, I AL QUAL S'HA INVITAT A TOTS ELS MESTRES I DIRECTIUS DE LES NOSTRES ENTITATS.**

REVISTA DELS ORFEONS DE CATALUNYA

ANY I - Núm. 2
Febrer 1965
BARCELONA

PÒRTIC

L'obra de tots

D'entre algunes de les cartes rebudes, totes elles encoratjadores, retallem: «no us haig de dir l'alegria que dóna veure que el que des de dalt es proposa, és el que des de baix anem fent uns quants...»

Aquesta coincidència de propòsits i de fets, és un símptoma que cal remarcar. Si la coincidència hi és, fins sense dir-s'ho, hom es pregunta: ¿quina no serà l'eficàcia d'una obra quan els propòsits i els fets s'orientin per un mateix camí i els qui proposin i els qui facin, proposin i facin, agermanats, amb una visió de conjunt?

L'Obra dels Orfeons de Catalunya no serà ni més ni menys que el que els Orfeons vulguin. Les jornades viscudes fa uns anys en diferents indrets, quan ens hem trobat tots, assenyalen una voluntat. Malauradament, després, perduts en la complexitat del fer i desfer de cada dia, sembla com si l'entusiasme a poc a poc s'hagués apagat.

Aleshores, altra volta l'esforç individual, magnífic, però isolat; o l'esforç d'un grup que amb ardida constància va donant exemple del que es pot fer, del que cal fer.

Però el que cal fer hem de fer-ho tots. Pensem que l'entusiasme no és sols ineficax sinó contraproduent, si no va seguit d'una continuïtat constructiva. Certament, les dificultats són moltes, però la *Revista dels Orfeons de Catalunya* té el seu «per què», precisament en vèncer-les, aprofundint en els lligams que fan de l'Obra dels Orfeons com un gran Orfeó, per on ressona el sentit de la terra.

I així, a l'hora de l'assaig, els cantaires, quan obedients a la batuta, i si voleu a les exigències del mestre, amb aquell agredolç ple de passió d'esforç fins arribar a la interpretació justa, sabran que igual que ells en un altre Orfeó, en un altre indret, hi ha uns altres cantaires que senten la mateixa febre de l'assaig, i tots plegats, cantin el que cantin, serà com si formessin part d'un sol cor, interpretant una sola harmonia.

Però hem de ser tots i hem de vibrar igualment tots. I tots, volem dir cantaires, mestres i dirigents, cadascú en el seu lloc, però amb una mateixa decisió i amb l'harmonia del nostre treball en conjunt.

I quan l'obra nostra sigui la de tots, podrem dir que estarem preparats per a fer la millor feina.

ANTONI PÉREZ MOYA
1884 - 1964

MESTRE ANTONI PÉREZ MOYA

Nascut a la ciutat de València, el dia de Corpus (13 de juny) de 1884, als cinc o sis anys es trasllada amb els seus pares a Barcelona, i ingressa a l'escola primària dels PP. de la Sagrada Família, del carrer de la Riereta. El 1895 rep per primera vegada Jesús Sagramentat, a la parròquia de Sant Pau del Camp. Hi canta l'Escolania de la Mercè. El mestre Joaquim Cassadó (pare del més tard violoncellista Gaspar), que la dirigeix, proposa al noi Pérez Moya d'ingressar-hi, el qual ho accepta tot seguit. El 1901 — comptava, doncs, només disset anys — és nomenat organista de la Mercè, per defunció del fins aleshores titular, Mn. Magí Llubes (el 1942 en fou nomenat Mestre de Capella, càrrec que exercí fins que la salut li ho permeté), i el 1904 li confien la direcció del cor de la Pia Unió de Sant Miquel Arcàngel.

El 1906 el mestre Millet és nomenat Mestre de Capella i Escolania de la basílica de la Mare de Déu de la Mercè. Al seu costat, el mestre Pérez Moya albira nous horitzons. Aprèn de l'art, del cor i de la manera de fer del gran Mestre i del gran home. Coneix l'Orfeó Català, encara en el seu estatge de la plaça de Sant Just. Havent assistit en una de les primeres Festes de la Música Catalana, que tingué lloc al Tivoli, resol dedicar-s'hi de ple i és premiat en diversos concursos de l'Orfeó Català i d'arreu de la nostra terra.

En conjunt, la seva producció musical compta més de mil obres, la gran majoria harmonitzacions de cançons populars. Recordem els següents corals: El camí de Siena (premi del centenari de Sant Francesc), En l'enterament d'un nin i Cançó dels pastors (lletra de Mossèn Cinto), Himne matinal (lletra de mossèn J. Collell), Ja és nat (Xera nadalenca, de mossèn Puntí), Balada de Nadal per a cantar-la els pirates de la mar (lletra de Josep Carner), L'arbre florit, Cant dels joves, Cançó del grill, L'estel cantaire, Himne a la Verge de Montserrat (per a orquestra i cor mixt), etc. Tres misses de glòria i tres de rèquiem; Collecció de 54 "Salve Regina", que ofrenà a S. S. Pius XII, l'any Jubilar Marià 1954 (pel seu misticisme musical ha estat dit d'ell "apòstol de la música sagrada), etc., una trentena de sardanes per a cobla; entre les quals: Santjoanenca, Roses i clavells, Mar encantada, Joventut, Sóc de Sants, Farigola i romaní, Retorn, Maria Assumpta, etc.; quatre sardanes per a cobla i cor mixt: La Festa Major de Vila-xica, Dintre el bosc, A Montserrat i Marinada.

El seu treball com a director de cors no té mesura: de 1904 a 1936, la Schola Cantorum de la Pia Unió de Sant Miquel Arcàngel; de 1913 a 1936, el cor d'homes de la Casa de Família (obra de Mn. Josep Pedragosa); de

1915 a 1925, el cor de la Presó Cellular, amb cent cantaires; de 1925 fins a 1958, l'Orfeó de Sants; de 1931 fins a 1945, l'Orfeó de Ceguetes de l'Empar de Santa Llúcia (Caixa de Pensions); fundà i dirigí a la Casa Provincial de Caritat, fins al seu trasllat al nou edifici Anna G. de Mundet, una coral d'infants d'ambós sexes; dirigí, encara, els orfeons Montserrat (Centre Moral Instructiu de Gràcia), del Centre Catòlic de Sant Vicenç dels Horts (hi fundà, també, una escolania i tingué cura de l'educació musical de les escoles del poble); el de l'Asil Toribi Duran; la Schola Cantorum Universitària a la Facultat de Filosofia i Lletres de la nostra Universitat; l'Orfeó Santa Cecília de la Delegació Nacional de Cecs, i, temporalment, els orfeons Barcelonès, Llevant, de la Barceloneta, i Sarrianenc.

A la mort de S. S. Pius XI, se celebrà un solemne funeral a la Mercè. Així m'ho contà el mestre Pérez Moya: —“El mestre Millet convocà un assaig per executar la meua Missa, i en acabar el repàs, que anava com una seda, com sempre, després de l'Agnus Dei i Comunió, donà un cop fort a la llauna adossada a la tapa de l'harmonium, i tot donant-me un cop a l'espatlla, digué: — Això només ho fa En Pérez! —. Potser ha estat — em digué a l'orella el Mestre — la impressió més agradable que he tingut.”

Escriví — tots ens els sabem de memòria — els manaments, o l'ideari dels cantaires. La bonesa era el seu nord. Vivia els seus orfeonistes, en els moments de llurs penes, de llurs joies, i tenia per a tots la paraula cabal, en cada cas. Fou un gran educador musical, però, també, un excel·lent forjador del social en el més noble sentit, que al cor no li cabia.

De com estimava el mestre Millet, vet ací una prova: Llavors de la nostra guerra civil, el mestre Pérez Moya trobà una batuta entre el que restava de l'harmonium de l'església cremada de la Mercè. Era la del mestre Millet que menava els cants de l'Escolania a Nostre Senyor. L'home fidelíssim, l'autor de *Marinada*, la guardà des d'aleshores com una relíquia.

L'Orfeó de Sants, que dirigia el Mestre, acabava de fer burinar una vitrina adient per a la seva Senyera, i, en quina urna millor escauria la batuta, sinó sola amb la Senyera per ésser, juntes, guiatge i símbol de tots els Orfeons?

I fou feta l'ofrena, delicadament i fervorosa. Si les flames havien respectat la batuta, potser perquè les mateixes flames no pogueren resistir la llum de tantes estrelles com hi havia, aquell matí de Sant Esteve, quan tots els assistents la besàrem d'un a un, ens devia deixar un regust d'estrella als llavis, mentre l'estança vibrava de l'encesor i l'arrapament de tantes emocions gairebé celestes. El mestre Pérez Moya plorava. Aquella emoció de l'amic, del Mestre, la sento encara dintre el cor.

L'enyoradíssim forjador de cantaires, a qui tots els Orfeons de Catalunya rendirem tribut, presents amb els nostres estendards, un matí plujós del 20 de setembre de 1959, al Palau de la Música Catalana, traspassà, com un Sant Francesc de la Música, el dia 3 de març del proppassat any del Senyor, 1964

MIQUEL SAPERAS

ELS NORANTA ANYS DEL MESIRE JOAN VIDAL I RODA

Aquest illustre compositor, de fa prop de cinc lustres resident a Madrid, acaba de complir els seus noranta anys. Va dir-nos un dia el mestre Millet: «Vidal és un gran senyor; una bellíssima persona, un músic extraordinari, un excel·lent compositor, però té un defecte: és massa humil.» Res no gosàrem d'afegir-hi. «Revista dels Orfeons de Catalunya» el felicita cordialíssimament en aquesta seva efemèrides gloriosa, publicant-ne la següent petita biografia.

Nascut a Gràcia (quan no absorbida encara per Barcelona) el 8 de setembre de 1874.

ESTUDIS MUSICALS. — Tres cursos d'harmonia a l'Escola Municipal de Música, amb el mestre Nicolau; tres cursos de contrapunt, composició i orgue; instrumentació, amb el mestre Gerhard; orquestració, amb el mestre Manuel Palà, de València.

CARRECS. — Director de Música dels Lluïsos, de Gràcia (1901-1916); mestre de capella dels Paüls, del carrer Provença (1915-1940); de fet, primer bibliotecari de l'Escola Municipal de Música (1932-1940), ja que d'un departament cultural de l'Ajuntament passa a l'Escola Municipal, on el mestre Millet i el secretari, senyor Andreu, li encomanen, per ésser músic, d'acopilar i ordenar totes les partitures, papers i volums, que hi dormen sense ordre ni concert. L'octubre de 1940, data de la seva jubilació, es trasllada a Madrid, on resideixen els seus fills. Amb el mestre Cumellas Ribó de director, havia estat sots-director de l'Orfeó Montserrat.

PRODUCCIÓ. — *Primera època:* «El Capità Tragèdies»; «Pere Nolasch» (drama líric d'Antoni Mas i Casanovas); «Camí d'Estels» (poema) i «L'Andalet» (conte d'infants), de Miquel Enrich; «Els enyorats» (de Joan Cumellas); goigs, *lieder*, corals, sardanes, trisagis, avemaries, rosaris, motets, diverses misses, entre les quals «Missa in honorem Joseph Sponsi Beatae Mariae Virginis» i «Missa Pauperes Sion in honorem Sancti Vicentii Pauli».

Segona època. — Harmonitzacions, composicions religioses i de caràcter popular. En la Festa de la Música Catalana (any XVI, concurs de 1914) li són atorgats els premis: de l'Orfeó Català, a la millor composició coral, amb «Corpus», per a veus mixtes, i el de la Lliga Regionalista, amb «Tristoies», col·lecció de melodies per a cant i piano, amb un jurat tan competent com Pau Casals, Joan Manén i J. Lamotte de Grignon. En un concurs de l'Orfeó Gracienc (1917), li és premiat el coral a veus mixtes «El poder del cant».

Tercera època. — Molts *lieder*, corals, sardanes, composicions per a piano, com: *Tres fantasias* («A unos ojos negros»), «Montseny» i «Ensueños de primavera», *Pasajes de Andalucía* («Cumbres de Sierra Nevada», «Parque de María Luisa» i «A orillas del Guadalquivir»), *Atardeceres de Castilla* («Serenidad», «Abstracción» i «Plenitud»), *Destellos* (seis composiciones corales polifónicas). És d'aquesta època l'«Oratori» que es guarda al Monestir de Montserrat. De l'any 1954, el drama líric «Drina, la mora», de Miquel Saperas, no estrenat encara.
S.

LES NOSTRES CORALS

BALADA DE NADAL

per a cantar-la els pirates de la mar

Tota la mar, ben endins, ben endins,
té un cor ombrívol, ombrívol.
El peixarrot menja els peixos mesquins;
és un engany la dolçor dels dofins
i la sirena de càntic planyívol.
Tota la mar ben endins, ben endins,
té un cor ombrívol, ombrívol.

Diuen els savis que al mig de la mar
hi ha una illa blanca, ben blanca;
i si hi anéssiu avui per atzar
hi trobaríeu per única llar
un trist cobert foradat, sense tanca.
Diuen els savis que al mig de la mar
hi ha una illa blanca, ben blanca.

Entre la neu senderegen les flors;
l'aire és ple d'ales i ales;
sota el cobert hi ha la Dama i l'Espòs
i un Infantó que hi és nat sense plors;
juga amb ocells i amanyaga primales.
Entre les neus senderegen les flors;
l'aire és ple d'ales i ales.

Tres naus molt belles hi van d'Orient
amb neu a tofes, a tofes.
A cada una hi ha un rei molt vistent;
cada rei porta safata i present;
són plens de llum el velam i les cofes.
Tres naus molt belles hi van d'Orient
amb neu a tofes, a tofes.

El peix petit riu al fons de la mar
i per l'airet la gavina.
Cada penyal té un estel, com un far;
cada pirata, pensant en la llar,
d'una manera emmelada rondina.
El peix petit riu al fons de la mar
i per l'airet la gavina.

JOSEP CARNER

Coral d'Antoni Pérez Moya

Per a anar prosseguint la tasca...

A prec d'antics socis i cantaires de l'«Orfeó Gracienc», el seu fundador, molts anys director i ara director honorari, el venerable mestre Joan Balcells, n'està escrivint la història. Ha dictades ja més de quatre-centes quartilles, salpicades d'anècdotes, de fets, de records, de la vida musical catalana. Està ja al 1931. Sabedors d'això, hem gosat demanar-n'hi un fragment, per a ésser publicat a la nostra revista. Ens l'ha fet a mans, graciosament.

M'ha semblat oportú aquest títol perquè quedi ben precís que la santa continuïtat ens servirà, com sempre, de norma per a anar prosseguint la tasca amb l'entusiasme que ha estat sempre el sentit que ens ha servit de guia en tots els nostres actes.

La visita que m'ha fet l'entranyable amic, excellent poeta i soci de la primera dècada de l'«Orfeó Gracienc», Miquel Saperas, amb el prec d'uns mots parlant de l'«Orfeó Gracienc» per ésser publicats a la *Revista dels Orfeons de Catalunya*, m'obliga per la gran estima que tinc a l'obra orfeònica, dintre de la meua modèstia i impossibilitat física enginyar amb l'aparell magnetofònic uns records que puguin servir el propòsit del meu bon amic.

L'«Orfeó Gracienc», en els seus múltiples concerts ha fet el degut honor a la cançó popular, que ha estat la generadora de la florida gamma d'obres cabdals amb què compta el repertori coral català. Les cançons populars i les més celebrades sardanes del mestre Morera, qui ens féu l'honor de concedir-nos-en les estrenes, foren els principals elements que serviren per a nodrir els programes dels nostres concerts populars, en els quals anaven incloses diverses obres d'autors estrangers, el text degudament traduït a la nostra llengua.

Alternant amb aquests concerts, tinguérem intervenció en alguns dels organitzats per l'Orquestra Simfònica, que dirigia el mestre Lamote de Grignon. És perfila el que podríem anomenar una segona fase de la nostra actuació, cantant en el gènere musical simfònic o d'oratori, entre altres les següents obres:

Les Benaurances, Cèsar Franck ; *Manfred*, Schumann ; *La Nit de Nadal*, Lamote de Grignon ; *Psalm CL*, Cèsar Franck ; *Santa Isabel d'Hongria*, i *Garraf*, García Robles ; *Novena Simfonia*, Beethoven ; *Sant Francesc*, Pujol Matheu ; *Airíños, airíños, aires...*, C. del Campo ; *Jesús al mont Olivet*, Beethoven ; *Fantasia*, Beethoven ; *La creació*, Haydn ; *Missa en mi bemol*, Schubert ; *Psalmus Hungaricus*, Zoltan Kodály ; *Chòros X*, Villa-lobos ; *Simfonia dels psalms*, Stravinsky.

L'enumeració d'aquestes obres, totes elles ben importants, ens porten a la memòria els mestres catalans i estrangers que ens han fet l'honor d'assumir, encara que circumstancialment, la direcció de la nostra entitat, degudament preparada pels nostres mestres. Són aquells: Lamote de Grignon, Antoni Ribera, Pau Casals ; Croti Spinelli, Oscar Fried, Clemens Krauss, Egon Pollak, Eric Kleiber, Hèctor Villa-lobos i Igor Stravinsky.

Crec oportú de fer un prec des de la *Revista dels Orfeons de Catalunya*, ja que va a les mans de tots els orfeonistes i de molts dels que ho han estat i segueixen essent fidels i entusiastes de l'obra orfeònica. Ho crec oportú i necessari pel caràcter particularíssim de la Revista i per la finalitat que aconsegueix, que és el de posar-nos en constant comunicació i relligar les voluntats de tots els seus fervorosos col·laboradors — protectors i cantaires —, car tots hi tenen una amor sincerament posada, i cadascú, des del seu respectiu lloc, hi pot aportar cooperació, perquè pugui sortir ben victoriosa la nostra entitat de tots els seus projectes, que tots tenen per finalitat la millor glòria de la nostra estimada obra coral i del sagrat ideal que des del seu iniciament la inspira.

És un prec i una crida que us ferr a tots, cantaires i ex-cantaires, i a tots aquells que en diverses ocasions els poguéssim haver acariciat la idea de

fer-se orfeonistes. És hora oportuna i ben escaient, i tots plegats, en aquest moment decisiu, podeu fer, amb un petit esforç, un gran servei a l'Art musical i als orfeons catalans, tant estimats per tots vosaltres, i recollir-ne la millor satisfacció que pot rebre l'individu que porta dintre seu alguna espiritualitat i el gaudi, aquest gaudi que no tots saben ni poden trobar, que és el del deure complert amb la fruïció que correspon amb escriure a tot aquell qui aporta el seu concurs a una obra artística i desinteressada.

Quin goig per tots si aquesta crida i aquest prec sincer que fem dóna bon resultat.

Que tots vulguin nodrir les rengleres de cantaires; són ja molts, però mai no són prou quan s'ha de treballar obres de gran importància.

Així ho espera vostre

JOAN BALCELLS

DEL PRIMER DIA INTERNACIONAL DEL CANT CORAL

Els dies 26 i 27 del passat mes de setembre, es va celebrar a Vila Joana de Vallvidrera, el Primer Dia Internacional del Cant Coral.

Guardem un orgullós record, d'haver pogut situar en la nostra Ciutat els inicis d'un Festival cridat, creiem, a veure's elevat a un alt nivell dintre de l'àmbit nacional, i fins europeu.

En aquest primer Festival, la internacionalitat només pogué ser donada per l'«Amis du Chant», de la rossellonenca vila d'Île sur Tet. Cor d'homes sols, que entusiastes i veupotents ens van fer sentir magnífiques canigonenques.

De Zamora ens vingué la «Real Coral», nombrosa i molt ben preparada per cert; de Madrid, les veus blanques de la «Coral de Galerías Preciados», i Mossèn Manuel Elvira ens va portar de Pamplona un altre Cor important: «La Coral San José».

Recordo aquests Cors amb molt d'afecte, tant com per l'esforç que degueren fer per venir de lluny amb el poc temps amb què contaren, com per la simpatia, la germanor i la deportivitat de què van fer gala en venir a cantar al costat d'altres masses corals, el grau de preparació de les quals desconeixien. I aquesta simpatia i aquesta germanor varen saber prolongar-la al llarg de tot el Festival.

A l'elevada espiritualitat d'aquella Missa sota els pins, a les suaus i vibrants notes d'aquell «Rossinyol que vas a França», cantat per totes les veus, a la plenitud de cant d'aquells concerts consecutius en els quals cada Cor treia el millor del seu repertori, a tot això, va guanyar la intimitat de l'hora de la sobretaula. Una sobretaula de vuit-cents comensals disseminats pel bosc, cada un amb la seva bossa del dinar, i que en acabar-lo, varen anar coincidint a l'era de Vila Joana. I van fer el mateix que sempre, des que el món és món, han fet els cantaires: cantar.

I cantava una sardana un grupet capitostejat per l'Oriol Martorell, que també, com sempre, dirigia amb l'ànima. I els altres, sense adonar-se'n, ballaren. I ballaven aquella sardana els za-

morans, les madrilenyes, els pamploniques, els francesos i els catalans. Aquella tarda de setembre, aquella multitud jove i ardida, aquella sardana sense cobla i ballada per tothom, perduraran sempre en el record dels que varem tenir la sort de ser-hi. I la sardana es continuà amb «jotes» navarres i amb balls típics zamorans, també sense instruments, i amb més sardanes, fins que no va quedar més remei que continuar el programa.

No hem parlat encara de la participació catalana: com que jugàvem en camp propi, érem molts més: L'Oriol Martorell ens va portar la seva «Coral Sant Jordi». En Manuel Cabero era a Madrid, però l'entusiasta Josep M.ª Castelló dirigí el «Chor Madrigal» i la seva «Coral Catalunya». L'Antoni Coll portà dos Cors: l'«Orfeó Atlàntida» i l'«Enric Morera», de Sant Just. El bon Lluís Virgili vingué de Lleida amb tot l'«Orfeó Lleidatà». En Francesc Vila, la «Capella Burés», de Castellvell i Vilar, i en Josep Gual, l'«Orfeó Badaloní». Corals barcelonines, hi havien, a més, la «Coral Cantiga», la «Coral Xaloc», la «Coral del C.E.C.», la «Coral Blanquerna», la «Coral Roger de Llúria», la «Coral de Jorba Preciados» i el «Cor Vallvidrera».

Nodrida fou la representació de la nostra terra; més gent, potser ens hauria desorbitat els problemes als organitzadors, però Catalunya és terra de cantaires. Érem cinc-cents catalans; hauríem pogut ésser molts més.

Tots foren convidats; tots amb premura perquè així es va organitzar aquest Festival; els entusiastes vingueren, alguns es van excusar, altres, no van dir res.

Se'ns ocorre pensar que el cant és quelcom que sempre serà jove, i ha de tenir tots els atributs de la joventut.

¿No voldria dir decadència preparar les cantades amb un any d'antelació, i ésser impotents per improvisar-ne una amb un mes?

JOSEP BAXARIAS REY

NOTICIARI D'ORFEONS

II Festival Internacional de Música de Barcelona

AJUNTAMENT DE BARCELONA I JOVENTUTS MUSICALS

Es celebrà de l'1 al 25 d'octubre, a diferents sales de la nostra ciutat i a càrrec de diversos intèrprets nacionals i estrangers, així com de conjunts orquestals i corals. D'entre els darrers, actuaren a la Reial Capella de Santa Àgueda, el «Chor de Càmera de Barcelona» (Director Eugeni Gassull), amb la «Missa del Papa Marcello», de Palestrina; la «Coral Sant Jordi» (Director O. Martorell), amb la «Missa Quarti Tcni», de Victoria; el «Chor Madrigal» (Director Manuel Cabero), amb la «Missa Centenarii Jacobi Palmes», 1.^a audició a Barcelona, de Mn. Ll. Romeu, i la «Capella Clàssica Polifònica» (Director Enric Ribó), amb la Missa «Ave Maria», també 1.^a audició a Barcelona, de Peñalosa. Al Palau de la Música actuà la «Coral d'Antics Escolans de Montserrat», interpretant «Un superviviente de Varsovia», de Schönberg, amb l'Orquestra Municipal de Barcelona i el recitador Jordi Torras, sota la direcció del mestre Enric Jordà.

Orfeó Gracienc

DIRECTOR ANTONI PÉREZ SIMÓ

2 octubre. Per a commemorar el Primer Centenari de la Companyia d'Assegurances «La Catalana», es celebrà al Palau de la Música un Festival Folkloric, en el qual participaren la Cobla «La Principal del Llobregat» (director Agustí Cohí), l'«Esbart Verdader» (director Salvador Mello) i l'«Orfeó Gracienc». Aquest, dirigit pel seu mestre, interpretà: «El rosinyol», «Sota de l'olm», «Campana sobre campana», «Negra sombra», «Canta i vola que fa sol», dues pregàries marianes i «La mort de l'escolà». Féu els acompanyaments a l'orgue, Montserrat Torrent.

Per aquest Festival, l'Entitat organitzadora féu editar un luxós programa, completat amb diverses fotografies.

El 27 d'octubre últim, tributà un fervorós homenatge al mestre Antoni Pérez Moya, al Palau de la Música, la sala del qual ocupà un públic molt nombros, amb representacions de les diverses Institucions, on l'il·lustre desaparegut exercí el seu generós i eficient apostolat artístic, cultural i social. Integraven el programa obres de les diferents modalitats que compongué l'eminent Mestre i el públic aplaudí, emocionat, les partitures que el director de l'«Orfeó Gracienc» i fill de l'homenatjat li mostrava. Moment

commovedor fou en interpretar els cantaires, al final del concert, «In Paradisum», del mestre Ll. M.ª Millet, que tot l'auditori escoltà a peu dret.

Orfeó Català

DIRECTOR LL. M.ª MILLET

30 octubre. Participà en la funció de gala que tingué efecte en el Gran Teatre del Liceu, a honor dels concurrents al Congrés Internacional d'Inversió Mobiliària i per tal de fer conèixer música hispana als congressistes estrangers. L'«Orfeó Català» féu sentir diverses cançons populars harmonitzades i d'altres originals.

Diades de Sant Esteve i de Cap d'Any. — En la sala del Palau de la Música donà els acostumats concerts de cançons nadalenques, que tan vinculats estan a les solemnitats que el nostre poble dedica al Gran Misteri de la Nativitat del Senyor i que congreguen cada any un nombre extraordinari de fervents devots de les nostres tradicions.

Commemoració d'Aniversaris. — El dia 7 de desembre, XXIII aniversari de la mort del Mestre Lluís Millet, es celebrà una missa a l'església de Sant Felip, en sufragi de l'insigne fundador de l'Orfeó Català, durant la qual foren interpretats diversos motets.

Al vespre, a l'estatge de l'«Orfeó Català», l'actual director, mestre Lluís M.ª Millet, donà la segona part de la seva interessantíssima conferència sobre «Albert Schweitzer i Lluís Millet», en el curs de la qual llegí diverses cartes creuades entre l'insigne filàntrop i Premi Nobel de la Pau, que acaba de complir 90 anys, i el gloriós fundador i primer Director de l'«Orfeó Català», que fan palesa la pregona i cordialíssima amistat que uní les dues admirables personalitats.

També, el dia 20 del mateix mes de desembre, fou dedicada una missa a l'enyorat Mestre Francesc Fajó, en el XIX aniversari del seu traspàs.

29 de novembre. Homenatge a Mn. Lluís Romeu i Antoni Pérez Moya.

En el pròleg que el mestre Ll. M. Millet posà al programa d'aquest concert, deia: «L'Orfeó Català té un deute d'agraïment i reconeixença envers les figures de la nostra renaixença musical més estretament vinculades a la seva obra, perquè són filles de l'esperit que la nostra Entitat ha irradiat tothora. I la fusió ha esdevingut tan íntima, que es fa difícil de constatar fins a quin punt l'obra de l'«Orfeó Català» ha influït a desvetllar llur personalitat mu-

sical, i a la vegada, fins a quin punt ells han aportat nous matisos a l'obra de la nostra Entitat.»

«Dues d'aquestes figures són, sens dubte, Mossèn Lluís Romeu i Antoni Pérez Moya.»

El concert assolí una veritable solemnitat. El públic escoltà les cançons amb fervor i emoció, àdhuc aquelles que són més conegudes, com «Els fadrins de Sant Boi» (que inicià el concert) i «La nina i el moliner», de Pérez Moya, o «El desembre congelat» i «Cap a Betlem caminem», de Mn. Romeu, i al final de cada obra els aplaudiments eren espontanis i persistents. El mestre Millet mostrava les partitures (algunes autògrafes) de l'autor, i en intensificar-se les ovacions, l'emoció dominava més pregonament oients i intèrprets.

El programa, molt ben combinat, comprenia el mateix nombre d'obres de cadascun dels il·lustres músics homenatjats, moltes de les quals tingueren premis en diferents Festes de la Música Catalana, organitzades per l'«Orfeó Català», o en altres Cursos musicals.

La limitació d'espai ens obliga a esmentar només aquelles cançons que en el concert hagueren de repetir-se: del mestre Pérez Moya, «El maridet», «La mal maridada» i «La pastoreta». De Mn. Romeu, «El desembre congelat», «Glòria» de la «Missa de la Mare de Déu de Núria» i «Glòria» de la «Missa del Roser», que clogué brillantment el memorable concert.

Orfeó Ulldeconenc

DIRECTOR VICENÇ AUBÀ

Invitat expressament amb motiu de la «IV Fira de Ramaderia i de Maquinària Agrícola», l'«Orfeó Ulldeconenc» es traslladà a Amposta. Al matí, durant l'ofici a l'església parroquial, cantà fragments d'un Oratori de Haendel, i donà un selecte concert en el recinte de la Fira. Després visità corporativament el Convent de les Germanetes Carmelites i els oferí una simpàtica demostració d'afecte, fent sentir el seu art amb l'execució d'escollides composicions, entre les quals «La sardana de les monges».

Orfeó Nova Solsona

DIRECTOR J. BLESÀ

Les passades festes, l'«Orfeó Nova Solsona» obsequià la seva població i els amants de les nostres genuïnes tradicions, amb un interessant concert de cançons nadalenques. Destacaren «Jingle Bells», villancet americà, de W. Martin; «Dindirindin», villancet del segle XVII, i la popular catalana, de J. Cumellas, «El dimoni escuat», que el nombrós públic féu repetir.

Orfeó de Sabadell

DIRECTOR ADOLF CABANÉ

7 i 8 de novembre. Efectuà una excursió artística a Andorra la Vella, participant amb diversos motets durant la missa a l'església parroquial. A la Plaça de la Vila donà un escolit concert, que entusiasmà el nombrós públic que allí es congregà i, finalment, davant la Casa de les Valls, oferí una altra audició, que presenciaren el representant del Síndic d'Andorra i diversos Consellers del Principat. Com a record de la triomfal actuació, fou ofrenada a la Senyera de l'«Orfeó de Sabadell», una magnífica corbata amb els colors andorrans.

El diumenge dia 22 de novembre, celebrà la festivitat de la seva Patrona, Santa Cecília, amb una Missa Solemne, al Reial Santuari de la Mare de Déu de la Salut, durant la qual interpretà la «Missa de la Mare de Déu de Núria», de Mn. Ll. Romeu; el motet «Cantantibus organis», traducció del Rvd. Dr. M. Trens i música del mestre Cabané, i la «Salve Maria», del mestre Ll. Millet.

A la tarda, al seu estatge social, les solistes de l'«Orfeó Català», Srtes. Sònia Albaladejo i M.^a dels Àngels Miró, acompanyades al piano pel mestre A. Cabané, delectaren un auditori molt nombrós, amb un extens i variat recital de «lieder» i àries de diferents òperes, fent admirar l'encís de les seves veus i donant a cada obra l'expressió que mereixia. No cal dir que les joves cantatrius, Srtes. Miró i Albaladejo, foren càlidament aplaudides i hagueren de repetir, la primera, «A Maria Dolors», de Ll. M.ª Millet, i la segona, el «Romanç de Santa Llúcia», d'E. Toldrà.

Coral Sant Jordi del Cercle Artístic de Sant Lluc

DIRECTOR ORIOL MARTORELL

15 de novembre. Col·laborà en el «Festival de Música, Cançó i Dansa Catalanes», amb motiu de commemorar l'«Agrupació Folklorica de Barcelona» el 42 aniversari de la seva existència. Interpretà «Invocació», de Haendel; «La sardana de l'abril», de Ll. M.ª Millet; tres cançons populars tradicionals: «Rossinyol que vas a França» i «Els fadrins de Sant Boi», de Pérez Moya, i «El Noi de la Mare», de Toldrà, i presentà en versió per a cor mixt, «Se'n va anar», de J. M.ª Andreu-L. Borrell; «L'Agenda», de J. M.ª Espinàs-Harm. J. M.ª Martí, i «Al vent», de Raïmon-Harm. A. Ros Marbà, que els aplaudiments del públic feren repetir.

16 de desembre. En el «III Cicle d'audicions per a la iniciació musical dels escolars», organitzat per les Joventuts Musicals, tingué una destacada intervenció la «Coral», sota la direcció del seu mestre, junt amb el «Cor Infantil de les Escoles Betànica i Sant Gregori», que dirigeix M.ª Dolors Bonal.

20 de desembre. Amb un atractiu i extens programa de cançons nadalenques, actuaren novament a la sala del Palau de la Música, la «Coral Sant Jordi» i la seva Secció infantil «L'Esquix», agermanant la tradició familiar i casolana de les nostres típiques nades amb uns corals de Bach i una mostra d'un dels millors compositors de música catalana, «Salve Regina V», de Dom Narcís Casanoves, monjo de Montserrat, del segle XVIII.

Excursió artística. Per vintena vegada, la «Coral Sant Jordi» es desplaça a l'estranger, i el dia 6 de desembre actuà a Ginebra, en una Missa a la parròquia de Saint Paul i un brillant concert al Temple de Saint Gervais, en el qual interpretà la «Missa IV Toni», de Victoria, diferents obres de l'escola musical montserratina i uns «Interludis» a l'orgue, escrits expressament pel jove compositor Josep Soler. Assolí un senyalat èxit, que compartiren amb el mestre Oriol Martorell, la contralt Montserrat Martorell de Cornudella, l'organista Montserrat Torrent i la violoncellista Nina Berger.

Orfeó Tortosí del Círcol Artístic

DIRECTOR JOSEP FAIGES

22 novembre. Amb motiu de celebrar el X Aniversari de la benedicció de la Senyera, oferí a la seva ciutat un concert extraordinari amb obres de Morera, Pérez Moya, Botey, Peris i Mozart.

El programa era presentat encertadament pel senyor Manuel Beguer i Pinyol, cronista oficial de la ciutat de Tortosa.

Dedicació al mestre Eduard Toldrà

Dintre el Cicle de Concerts dedicats a l'obra del mestre Eduard Toldrà, organitzat per les Joventuts Musicals de Barcelona, en el qual fou presentada tota la gamma de composicions que ens llegà el qui fou eminent músic i director d'orquestra, en l'audició celebrada el dia 25 de novembre, al Palau de la Música, la «Capella Clàssica Polifònica» i un cor infantil, sota la direcció del mestre Enric Ribó, interpretaren «Doce canciones populares españolas», la glossa de «L'estudiant de Vic» i la sèrie de «7 cançons populars catalanes», totes les quals feren admirar una vegada més les exquisides composicions de l'autor de «El giravolt de maig», que també fou representat dintre l'esmentat Cicle.

Orfeó Canigó de Barcelona

MESTRE FUNDADOR NORMAND SOLÉ.

DIRECTOR A. COHÍ GRAU

29 novembre. Concert extraordinari, al matí, en el local del Centre Parroquial de Sant Medir, amb la

col·laboració de l'Orquestra Simfònica de l'Associació Musical Estela i de la «Coral Sant Medir» (sots-director Jaume Planas). Estrena de la cançó «Bella Senyera de sang», d'A. Cohí Grau; i en escaient homenatge al mestre Antoni Pérez Moya, l'Orquestra interpretà «Epitalàmia», i els dos Orfeons, «Marinada», ambdues obres de l'enyorat mestre desaparegut. Amb l'estrena de «Bella Senyera de sang», l'«Orfeó Canigó» reté tribut de reconeixença també al poeta i esforçat cantor de les excel·lències de Sants, Sr. Esteve Calzada, igualment ja traspasat.

Orfeó de les Corts

DIRECTOR JOSEP BAIGET I MASIP

29 de novembre 1964. Festival dedicat als Socis Protectors amb motiu del Sisè Aniversari de la fundació de l'Entitat. Local: Centre Montserrat-Xavier. Després de la Santa Missa tingué lloc un concert a càrrec de l'Orfeó, i després de l'actuació del Conjunt de Càmera de la Secció Instrumental de l'Entitat, finalitzà l'acte amb la representació escènica d'una comèdia breu per Secció de Teatre del mateix Orfeó.

6 de desembre 1964. Actuació a Esplugues de Llobregat, cridat a col·laborar en les Festes del 1.º Aniversari de la fundació de la Secció Sardanista de la Societat Coral «La Ploma». Va desgranar un concert de nades populars, obres religioses, cançons populars estrangeres i «negro espirituals». La segona part del festival anà a càrrec del Conjunt de Càmera de la Secció Instrumental del mateix Orfeó. Com a cloenda, la Massa Coral i el Conjunt Instrumental interpretaren el «Cor dels esclaus», del «Nabucco», de Verdi; «Marinada», de Pérez Moya, i l'«Al·leluia», de Haendel.

13 de desembre. Visita i actuació a l'Asil de Sant Rafael, on es va interpretar un recital de cançons nadalenques.

17 de gener del 1965. Actuació en el centres benèfics de la barriada de Les Corts, formant part dels actes del cicle nadalenc.

Orfeó L'Eco de Catalunya

DIRECTOR SALVADOR PUGA

8 de desembre. Commemorà brillantment el 65 Aniversari de la seva fundació, amb un magnífic concert, ofert als seus socis protectors. No menys de vint-i-sis cançons omplien el programa. En un lloable esforç de superació i d'enriquiment del repertori, féu conèixer en primera audició: «Rosa gabarrera», de H. Werner; «Vell pelegrí», de R. F. Ynera; «No tardis, Jack», de Stephen C. Foster, i «El vent», «Oh, dolces campanes», «Adéu, adéu» i «Canon hebraic», de C. Gloffray, a més de l'estrena de «Ave

Maria» — a veu solista —, de la compositora recentment incorporada a l'Orfeó, Montserrat Selma. La Segona part, a veus d'home, anà a càrrec de l'«Agrupació Coral L'Ideal de Clavé», dirigit per Ricard Castells, sots-director de «L'Eco de Catalunya».

La limitació d'espai no ens permet de detallar el programa; només direm que totes les obres foren acuradament preparades i interpretades, com ho palesaren els nodrits aplaudiments que les acolliren, i el concert constituí un veritable èxit per als cantaires, solistes i directors.

Coral Faura

DIRECTOR A. PÉREZ SIMÓ

12 desembre. En el saló d'actes del Col·legi d'Advocats de Barcelona, aquesta «Coral» honorà la memòria del mestre Antoni Pérez Moya, amb un escolit concert dedicat íntegrament a l'extensa producció de cançons amb què el plorat Mestre, exultà el Gran Misteri de la Nativitat de Jesús. Figuraren, doncs, en el programa, cançons populars catalanes i castellanes, harmonitzacions de melodies d'altres països i obres originals.

Orfeó Andorrà del Centre Moral i Recreatiu, de Les Escaldes

DIRECTOR JOAN ROURE

17 desembre. Diversos nuclis selectes del Principat d'Andorra senten les inquietuds d'ordre espiritual i es preocupen d'enlairar el nivell cultural d'aquelles Valls. Un aspecte ja assolit de les nobles preocupacions, ha estat la creació de l'«Orfeó Andorrà», integrat per una cinquantena de cantaires, el qual va fer la seva presentació en el Teatre Cristall Cinema, de Les Escaldes. Tant les cançons que oferí a un auditori nombrós i atent, com les qualitats del novell conjunt coral, produïren una excel·lent impressió.

Desitgem a la jove Entitat germana, que perseveri en la seva obra i que aconsegueixi els més falaguers èxits.

Orfeó Lleidatà

DIRECTOR LLUÍS VIRGILI

27 desembre. Concert nadalenc, al Teatre Principal.

Ple a vessar.

Primera i tercera parts: «Orfeó Lleidatà».

Direcció: Lluís Virgili.

L'acurada preparació d'aquesta massa coral va traduir-se en un excel·lent concert molt ben acollit. Van ser bisades moltes de les obres del ben triat programa.

Segona part: Coral Infantil de l'«Orfeó Lleidatà». Direcció: Antoni Virgili.

Un deliciós recital de veus blanques, formant un prometedor conjunt.

Cal fer les remarques següents: la darrera part del programa fou dedicat a Eduard Toldrà i Antoni Pérez Moya. Ambient emotiu. El mestre Lluís Virgili va fer la presentació de tres novells directors, els joves Rosa M.ª Pujol, Maria del Carme Virgili i Francesc Jové, als quals encomanà la direcció d'algunes de les composicions del programa. Van demostrar-nos una magnífica preparació per a futures actuacions.

Orfeó Pàtria de la Joventut Catòlica de Molins de Rei

DIRECTOR J. LÓPEZ ESPARBÉ

Orfeó Enric Morera de l'Ateneu de Sant Just Desvern

DIRECTOR ANTONI COLL CRUELLS

Invitat per l'«Orfeó Enric Morera», amb motiu de celebrar la seva «Anella del Cantaire», el dia 4 d'octubre l'«Orfeó Pàtria» es traslladà a Sant Just, on donà un concert que finalitzà cantant, conjuntament, «El rústec villancet», de Lluís M.ª Millet, sota la batuta del mestre López Esparbé.

El dia 27 de desembre, l'«Orfeó Enric Morera» es desplaçà a Molins de Rei, com a convidat d'honor en la «I Diada de Germanor Orfeònica», instituïda per l'«Orfeó Pàtria», per fomentar la unió dels Orfeons, i oferí un concert, amb la col·laboració de la senyoreta M.ª Teresa Balcells, que també clogué amb la interpretació de «El rústec villancet», que dirigí el mestre Coll Cruells.

Com a recordança, foren imposades artístiques llacades a les respectives Senyeres.

Cor Madrigal

DIRECTOR MANUEL CABERO

3 de gener 1965. Patrocinat per l'Ajuntament de Barcelona, el «Cor Madrigal» donà un concert matinal, a la Reial Capella de Santa Àgueda, amb un programa de cançons nadalenques. En la primera part, obres originals de M. Pretorius, Anònim segle XVII, J. S. Bach, F. Gruber, M. Oltra i Ll. M.ª Millet. En la segona, populars harmonitzades per A. Pérez Moya i E. Cervera, i en la darrera part, vuit cançons populars amb acompanyament de piano, totes de M. Oltra, que féu els acompanyaments al piano.

El marc venerable i evocador de l'històric temple, contribuï a fer més emotiva aquesta audició.

DEU ANYS D'ORFEONISME

NOTA. — En aquesta Secció de la nostra revista publicarem les notes que ens trametin tots els Orfeons de Catalunya informant de les activitats realitzades durant aquests darrers deu anys.

Orfeó de Les Corts

Fou fundat l'abril de l'any 1958 i actuà en públic per primera vegada l'octubre del mateix any. És, doncs, un dels Orfeons més joves del país. La seva Senyera fou beneïda amb tota solennitat el 19 de juliol del 1959, sota el padrinatge dels Srs. Benet Campabadal.

Des de la fundació de l'Orfeó el dirigeix el mestre Josep Baiget i Masip, que ha estat ajudat, successivament, a través d'aquests anys, pels professors auxiliars, Srs. Joan Petit i Manuel Isaac. També, des d'aleshores, ocupa la presidència el Sr. Jaume Piera i Guiu, que en diferents moments de la vida de l'Entitat ha encapçalat equips de directius sempre ben disposats.

Durant aquests cinc anys, l'Orfeó ha portat a terme unes 80 actuacions. Són de destacar: els concerts a Flix, Móra d'Ebre i a Benissanet, en el curs de la volta artística per les terres de l'Ebre; la Missa Solemne en un gran Pontifical, celebrat pel Cardenal Larraona, amb l'assistència a l'acte de les primeres autoritats barceloni-

nes, davant tota la Comunitat del Monestir de Poblet; a l'Ajuntament de Vilafranca del Penedès, per les Fires d'enguany; a l'Asil Empar de Santa Llúcia; a l'Ateneu Samboià, a la Unió Cultural de la Colònia Güell, etc.

Ultra la massa coral i el Seminari Musical, el nostre Orfeó acull d'altres seccions culturals i artístiques: la Instrumental, composta d'un Conjunt de Cambra; la Teatral, amb un magnífic Quadre Escènic, dirigit pel Sr. Josep M.ª Carbonell; l'Excursionista, que organitza excursions col·lectives a llocs d'interès, i la Cultural, encarregada d'organitzar conferències i actes de divulgació. Ara està en vies de formació una secció Folklòrica, amb un Esbart Dansaire.

Des del setembre de 1962, publica un Butlletí mensual, ciclostilat, que tan bon punt tingui la deguda autorització governativa, apareixerà imprès, amb la mateixa periodicitat.

Actualment, l'«Orfeó de Les Corts» és compost per uns 40 cantaires i més de 300 socis protectors.

Orfeó de Sabadell

L'«Orfeó de Sabadell» fou fundat l'any 1904 pel mestre Josep Planas i Argemí (e. p. r.) qui consagrà la seva vida al cultiu d'aquest Art meravellós mitjançant el qual l'ànima expressa els seus sentiments; sentiments que s'afinen amb l'ús d'aquesta troballa batejada amb el nom de Cant i Música.

En el transcurs de la seva vida artística ha estat guardonat infinitat de cops, tenint una bona col·lecció de medalles i corbates que donen fe de les seves actuacions; ja que l'«Orfeó de Sabadell» ha viscut els temps d'or del nostre cant i de la nostra música, avui dolorosament minvat no sols a casa nostra, sinó arreu del món, fill d'aquest canvi estrambòtic operat en aquestes arts immortals; canvi que la joventut d'avui assimila de forma incomprensible, almenys per a nosaltres.

Emperò no defallim perquè el dia que s'adonin que llurs sentiments Artístico-Musicals estan atrofiats, vindran per a reemplaçar els que aguantem aquesta torxa que omplena els cors de llum i de joia.

L'«Orfeó de Sabadell» ha celebrat amb tota pompa les seves noces d'argent i d'or als peus

de la Verge morena Nostra Dona de Montserrat.

Les noces d'or sota la batuta del novell i expert mestre-compositor Adolf Cabané, que substituï el mestre fundador Josep Planas i Argemí, per expressa voluntat d'ell mateix, que després de curta malaltia davallà a la fossa ratllant els vuitanta anys.

Durant els deu anys darrers, l'esperit inquiet i fogós del mestre Cabané ha donat nova vida al nostre Orfeó, fundant la Secció Infantil que ha arribat a comptar amb 160 components entre nois i noies, l'edat dels quals oscilla entre els cinc i deu anys.

Les actuacions dintre i fora de casa són freqüents i continuades, sobresortint les dues últimes celebrades l'any passat a Madrid i Andorra.

El nostre Cor assaja contínuament, i a tots els concerts dedicats als socis protectors podem observar en el programa cançons en primera audició, prova evident del tremp del nostre mestre Adolf Cabané i de l'afecte que tots els cantaires sentim pels nostres estimats ORFEÓ i MESTRE.

Sabadell, gener del 1965.